Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН № 173 (7663). ◆ 9 сентябрь, 1981 йил, ◆ ЧОРШАНБА Баҳоси 2 тийин

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ А. П. КИРИЛЕНКОНИ ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Коммунистик партия ва Совет давлати олдидаги хизматлари учун ҳамда туғилган кунига етмиш беш йил тўлиши муносабати билан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ Андрей Павлович **Кириленко Октябрь революцияси** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1981 йил 7 сентябрь.

ЎЗБЕКИСТОН ССРга ЮКСАК МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

8 сентябрь куни тантанали вазиятда Ўзбекистон ССРга КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғи топширилди. Республика чорвачилик ходимларининг 1980—81 йиллардаги қишки даврда Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларига кўра аңа шу мукофотга сазовор бўлди.

Фахрий ёрлиқни СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Э. Димшиц топширди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежневнинг фахрли топшириғини зўр мамнуният билан бажариб, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига унинг қизғин саломини, мукофот билан қутловини ва сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва ишда муваффақиятлар тилаб билдирган энг эзгу истакларини топшираман, деди у.

Республика эришган меҳнат муваффақиятлари — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети чорвачиликни ривожлантириш соҳасида қатъият ва изчиллик билан олиб бораётган улкан ишларнинг натижаси, барча партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг чорвадорларнинг ижодий ташаббусини ривожлантириш, меҳнат коллективларини вужудга келган қийинчиликларни бартараф этишга сафарбар қилиш, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш учун резервларни қидириб топиш ва улардан фойдаланиш соҳасида олиб бораётган ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишлари натижасидир.

Республикадаги . кўпгина қишлоқ хўжалик корхоналари ҳамда колхоз ва совхозларининг минглаб илғорлари зарбдор меҳнати Ватаннинг юксак мукофотлари билан тақдирланди. Беш йиллик давомида қишлоқлардаги 58 минг меҳнаткаш Совет Иттифоқининг орден ва медаллари билан мукофотланди, улардан 79 киши Социалистик Меҳнат Қаҳрамони юксак унвонига сазовор бўлди. Ўзбекистон далалари ва фермаларида бутун куч ва қобилиятини сарфлаб меҳнат қилаётган барча кишиларга сидқидилдан раҳмат айтамиз. Уларга шон-шарафлар бўлсин!

Ҳеч шубҳа йўқки, республика меҳнаткашлари Ўзбекистон Компартияси раҳбарлигида янги беш йилликда ҳам чорвачилик самарадорлигини ва бутун қишлоқ хўжалиги самарадорлигини янада ошириш учун мавжуд резервларни сафарбар этиш учун, план топшириқларини бажариш ва ошириб бажариш учун бундан буён ҳам қатъият билан курашадилар ва партиямизнинг тарихий XXVI съезди қарорларини амалга ошириш соҳасида янги-янги меҳнат муваффақиятларига эришадилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғини қабул қилиб олади.

Республикамиз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланганлиги партия ва ҳукуматимиз Ўзбекистон чорвадорларининг фидокорона меҳнатига юксак баҳо бераётганликларини акс эттиради, деди у. Фермалар ва комплексларнинг ходимлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига актив қўшилиб, чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказдилар, қорамоллар ва паррандалар маҳсулдорлигини ошириш, гўшт, сут, тухум етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш учун курашда сезиларли муваффақиятларга эришдилар, меҳнат унумдорлигини оширишни, ҳамда қишлоқ хўжалигининг ана шу ҳаётий муҳим тармоғини мустаҳкамлашни таъминладилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежневнинг ана шу улкан ғалаба муносабати билан йўллаган самимий қутловлари ва янги ғалабаларга эришишимизни тилаб билдирган истаклари ҳаммамизни ғоятда тўлқинлантириб юборди.

Чорвадорларнинг меҳнат ғалабаларига берилган юксак баҳо учун, самимий қутлов ва эзгу истаклар учун республиканинг барча меҳнаткашлари номидан КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетига, азиз Леонид Ильич Брежневга чуқур миннатдорчилигимизни изҳор этишга руҳсат бергайсиз.

Бизлар эришилган муваффақиятларимизни партия ва ҳукумат чорвачиликни юксалтириш соҳасида белгилаб берган улуғвор программани амалга ошириш йўлида қўйилган дастлабки қадамлар, деб билишимиз лозим.

Республика меҳнаткашлари бу йил гўшт етиштиришни 20 процент, сут етиштиришни 15 процент, тухум етиширишни 20 процент кўпайтиражакларини тўғрисида ўртоқ Л. И. Брежневга ваъда бердилар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари Ватаннинг юксак мукофотига жавобан коммунистик қурилишнинг барча участкаларида зарбдор меҳнат қиладилар, саноат корхоналари ва қурилишларда, далалар ва фермаларда социалистик мусобақани янада кенг авж олдирадилар, пахта теримини уюшқоқлик билан ўтказиб, 1981 йилги ва умуман беш йиллик топшириқлари. сўзсиз бажарилишини таъминлайдилар, деб КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетига, шахсан азиз Леонид Ильич Брежневга ваъда беришга рухсат этгайсиз. Бу Ленин партияси XXVI съездининг тарихий қарорларида ўртага қўйилган вазифаларни бажаришга қўшган муносиб ҳиссамиз бўлади.

(ЎзТАГ).

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАМИЗ, ХАЛҚ УЧУН МОЛЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ КЎПАЙТИРАМИЗ

8 сентябрь куни Тошкентда Ўзбекистон саноат, транспорт, алоқа, лойиҳа ташкилотлари ходимларининг партия— хўжалик активи йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда область, шаҳар, район партия комитетларининг саноат масалалари билан шуғулланувчи секретарлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети раисининг ва область ижроия комитетлари раисларининг саноат масалалари билан шуғулланувчи ўринбосарлари, саноат, транспорт, алоқа корхоналари, лойиҳа институтларининг раҳбарлари ва партия ташкилотлари секретарлари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари иштирок этдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов йиғилишни кириш нутқи билан очди.

Йиғилишда КПСС XXVI съездининг талаблари, ўртоқ Л. И. Брежневнинг йўл-йўриқлари муносабати билан ишлаб турган ва янги ишга туширилган қувватлардан тўла-тўкис фойдаланиш, меҳнат унумдорлигини ва маҳсулот сифатини ошириш, барча корхоналарнинг 1981 йилги план ва социалистик мажбуриятларни бажариши асосида ишлаб чиқариш самардорлигини янада ошириш юзасидан республика партия ташкилотининг вазифалари муҳокама қилинди. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев доклад қилди

Докладни муҳокама қилишда Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. Умаров, Тошкент область партия комитетининг секретари Ф. Г. Потуремский, Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари А. П. Федоров, Наманган шойи газлама комбинатининг ипак ўровчиси М. Абдуллаева, Ўзбекистон ССР пахта тозалаш саноати министри В. У. Усмонов, Бухоро область ижроия комитети раисининг ўринбосари А. Н. Ананишев, республика енгил саноат министри М. Х. Қурбонов, 77-Шўрчи автомобиль корхонасининг шофери Д. Маматқулов, Ўзбекистон қурилиш министри С. А. Омеров, Тошкент электрон техника заводининг директори В. Г. Мушкарев, Самарқанд лифтсозлик заводи партикомининг секретари А. М. Болтаев иштирок этдилар.

Докладда ва нутқларда шу нарса уқтириб ўтилдики, республика меҳнатчилари КПСС XXVI съезди қарорларини, янги беш йиллик топшириқларини амалга ошириш учун курашда муайян муваффақиятларга эришдилар. Ўзбекистон халқ хўжалигининг ҳамма етакчи тармоқларида саккиз ойлик план топшириқлари ошириб бажарилди, капитал қурилиш суръатлари тезлашди, транспортнинг иши яхшиланмоқда. Январь —август ойлари мобайнида пландан ташқари сал кам 200 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди, ишлаб чиқариш ҳажми пландаги беш процент ўрнига 8 процент кўпайди. Меҳнат унумдорлиги 4,8 процент ошди. Колхозчилар. совхозларнинг ишчилари бениҳоя мураккаб об-ҳаво шароитлари натижасида рўй берган қийинчиликларни қаҳрамонона куч-ғайратлари билан енгиб, пахта, дон, сабзавот ва мева, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларни бажаришга муттасил интилмоқдалар.

Ишларнинг яхши бошланиши иқтисодий ва социал ривожланишнинг бутун беш йиллик программасини муваффақиятли бажаришнинг асоси бўлиб қолиши керак. Беш йиллик мобайнида қора ва рангли металлургияни, машинасозликни, газ, химия ва нефть химияси саноатини илдам ўстириш билан бирга халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш лозимлигини йиғилиш қатнашчилари таъкидлаб ўтдилар. Газлама, кийим-кечак ва пойабзал, мебель, маҳаллий хом ашёдан тайёрланган турли-туман маҳсулотлар ишлаб чиқариш айниқса тез ортиб боради. Аграр-саноат комплекси, шунингдек пахта тозалаш саноати анча ривож топади. Озиқ-овқат индустрияси маҳсулотнинг яхшиланган турларини, майда вазнли нон маҳсулотларини, юқори сифатли консерваларни ишлаб чиқаришга ўтади. Гўшт-сут тармоғида чорвачиликнинг ҳамма маҳсулотларидан янада самарали ва тежабтергаб фойдаланиш чоралари кўрилади. Гўшт ва сут, тухум, мева ва сабзавот, дон етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш йўли сабот билан ўтказилмоқда. Бу эса, жумладан, озиқ-овқат программасини амалга ошириш билан чамбарчас боғлиқ бўлган қайта ишлаш саноатида қўшимча қувватларни вужудга келтиришни талаб қилади.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладида, КПСС XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети Пленумларининг қарорларида экономикани интенсивлаш тўғрисида ўртага қўйилган талаб: маҳсулот ишлаб чиқариш унга қилинган чиқимдан кўра тезроқ ўсиши лозимлигини, нотиқлар уқтириб ўтишди. Ишлаб чиқаришнинг мавжуд резервлари ишга солинса, ютуқлар тобора салмоқлироқ бўлаверади. Йиғилишда ишлаб чиқаришни ўстириш суръатларига доир ўз мажбуриятларини бажармаётган бир қанча министрликлар ва идоралар, областлар, шаҳарлар ва районлар танқид қилинди.

Ишлаб чиқариш фондларидан фойдаланиш самарадорлигини оширишни нотиқлар энг муҳим вазифа деб таърифладилар. Бир қанча жойларда қувватларни ўзлаштиришнинг норматив суръатларига риоя қилинмаётганлиги, асбоб-ускуналарни ишлатиш смена коэффициенти пастлиги, малакали ишчиларнинг етишмаслиги, шунингдек объектлар нуқсонлари билан фойдаланишга топширилаётганлиги фондларнинг самарадорлигини ўстиришга халақит бермоқда. Партия ташкилотлари фондларнинг самарадорлигини оширишда туб бурилишга эришишлари, маъмуриятнинг фаолиятини контрол қилиш ҳуқуқидан тўла-тўкис фойдаланишлари ва шу асосда ишлаб чиқаришни интенсивлашнинг конкрет вазифаларини ҳал этиш учун хўжалик раҳбарларининг масъулиятини оширишлари керак. Беш йиллик мобайнида маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг 70 процентидан кўпроғига мана шу ҳал қилувчи омил ҳисобига эришиш лозимлиги сабабли бундай қилиш айниқса зарур проблемадир.

Йиғилишда Ўзбекистон қурувчиларининг юксак масъулияти таъкидлаб ўтилди. Улар бошқа республикалардаги ҳамкасблари билан бирга енгил ва озиқ-овқат саноати корхоналарини ўз вақтида ва муддатидан илгари ишга тушириш учун бошланган ва КПСС Марказий Комитети маъқуллаган социалистик мусобақанинг ташаббускоридирлар. Умуман бу соҳадаги ишлар муваффақиятли давом этмоқда. Шунинг учун ҳам Фарғона, Олмалиқ, Навоий, Ленинск, Тошкент ва Бухородаги бир қанча қурилишларда орқада қолинаётганига, тўқимачилик комбинатларининг Янгиқўрғон, Марҳаматдаги филиалларини ишга тушириш пайсалга солинаётганига айниқса тоқат қилиб бўлмайди. Қурилишлардаги бошланғич партия ташкилотлари, қурилиш штаблари, буюртма берган идоралар қурилиш-монтаж ишларини жадаллаштириш, ишга тушириладиган объектларни асбоб-ускуналар ва ходимлар билан ўз вақтида таъминлаш юзасидан таъсирчан чораларни кўришлари зарур.

Область, шаҳар, район партия комитетлари, жойлардаги совет органлари кичик шаҳарлар ва қишлоқларда йирик корхоналарнинг филиаллари тармоғини ривожлантириш устидан кун сайин контроллик қилишлари зарур. Ўн биринчи беш йиллик мобайнида ишлаб турган 290 та мана шундай филиал ёнига яна 600 таси қўшилиши керак, бу филиалларда салкам 150 минг киши ишлаб қарийб 3 миллиард сўмлик турли-туман маҳсулотлар — асосан халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқарадиган бўлади.

Фан-техника тараққиёти суръатларини ҳар тарафлама жадаллаштириш, қўл меҳнатини, қолоқ технологияни собитқадамлик билан тугатиш, илғор лойиҳа-конструкторлик ва илмий ечимларни дадил жорий этиш — катта социал-иқтисодий вазифадир. Фан-техника тараққиёти меҳнат унумдорлигини оширишдек қудратли резервни сафарбар этиш омилларидан бири бўлиб қолиши керак. Шу энг муҳим кўрсаткич юзасидан белгиланган саккиз ойлик топшириқ умуман бажарилган бўлса ҳам, республикада ҳали унумдорлик белгиланган ҳажмда ўсиши бир ёкда турсин, ҳатто пасайиб кетган корхоналар ҳам бор. Ҳолбуки, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг 80 процентига ва ундан ҳам кўпроғига айни меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан эришиш учун ҳамма имкониятлар бор. Бунинг учун меҳнат интизомини мўстаҳкамлаш, ишга чиқмай қолиш ва бекор туриш ҳолларини тугатиш зарур. Тарбия тусидаги тадбирлар билан бирга машина-ускуналар ва асбоблар намунали ҳолатда сақланишини таъминлаш, ишлаб чиқаришни жадал модернизациялаш, меҳнатни илмий ташкил қилишни жорий этиш, малакали ишчи кадрларни зўдлик билан тайёрлаш, уларнинг касб-кор маҳоратини такомиллаштириш лозим.

Саноат меҳнатчиларининг маданий-маиший шароитларини яхшилаш проблемасига нотиқларнинг нутқларида муҳим ўрин берилди. Яхши йўлга қўйилган умумий овқатланиш, савдо-сотиқ, медицина, маиший хизмат, транспорт хизмати, уй-жой қурилиши — мана шуларнинг ҳаммаси унумли меҳнатга рағбатлантирувчи омиллардир. Ишчи ва хизматчиларнинг маданияти ва турмуши масалаларини партия ташкилотлари, совет органлари, касаба союз ва комсомол билан биргаликда саноат министрликларининг ўзлари активлик билан ҳал этишлари керак.

Нотиқлар маҳсулот сифатини ошириш соҳасидаги ишни таҳлил этиб, Ўзбекистон саноатининг кўпгина тармоқларида сифат анча ўсганини қайд этдилар. Шу билан бирга, маҳсулотнинг кўпгина турлари —хусусан енгил саноат. маҳаллий, озиқ-овқат саноати маҳсулотлари ҳақида ҳали ҳам бирталай жиддий таъналар айтилмоқда. Бракчилардан қаттиқ жавоб талаб қилиш, сифатни бошқаришнинг комплекс системаларини жадал жорий этиш, олий сифат категориясидаги маҳсулот ишлаб чиқаришни беш йиллик мобайнида уч ҳиссадан зиёд кўпайтириш— тармоқлар раҳбарларининг, ишлаб чиқариш коллективларининг муҳим вазифасидир. Республика партия комитетлари ҳузурида иш самарадорлиги ва сифатини ошириш комиссияларининг тузилиши бу соҳадаги ишни янада ғайрат билан планли равишда олиб боришга ёрдам беради.

Ўзбекистонда халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқариш учун қўшимча қувватларни вужудга келтириш ҳамда шу молларни ишлаб чиқаришни моддий-техникавий жиҳатдан таъминлаш юзасидан СССР ҳукумати ўтказаётган катта-катта тадбирлар тўғрисида йиғилиш қатнашчилари зўр мамнуният билан гапирдилар. Бу тадбирлар беш йиллик мобайнида 1,2 миллиард сўмлик турли маҳсулотларни пландан ташқари ишлаб чиқариш учун шарт-шароит яратиш имконини берди. Шу йилнинг ўзидаёқ бундай молларни ишлаб чиқариш 8 процент кўпайди, сал кам 900 та завод ва фабрика,

(Давоми 2-бетда)

САМИМИЙ ҚАРДОШЛИК ВАЗИЯТИДА

7 сентябрь куни Катта Кремль саройида Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Ле Зуан шарафига КПСС Марказий Комитети номидан зиёфат берилди.

Вьетнам Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Вьетнам Социалистик Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари То Хиу, вьетнамлик бошқа ўртоқлар Ле Зуан билан бирга бўлдилар.

Совет томонидан зиёфатда Л. И. Брежнев, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Н. А. Тихонов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев зиёфатда нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Азиз ўртоқ Ле Зуан!
Ҳурматли ўртоқлар!

Бугунги бутун кунимиз Вьетнамга бағишланди десак бўлади. Эрталабдан бошлаб биз бир неча соат музокара ўтказдик. Ҳозир эса энди норасмий вазиятда — дастурхон атрофида яна вьетнамлик дўстлар билан суҳбатлашаяпмиз.

Аввало музокараларнинг якунларидан мамнуният изҳор этмоқчиман. Бу музокаралар бизнинг ҳозирги кун вазифалари тўғрисидаги тасаввурларимиз, келажак ҳақидаги фикрларимиз бир-бирига мос эканини тасдиқлади. Бу тасаввур ва фикрлар бир хил эканлиги аниқланди.

Ўтказилган музокараларда ҳеч қандай сир йўқ. Биз Совет-Вьетнам ҳамкорлигининг истиқбол масалалари билан шуғулландик. Келгуси йилларда бу ҳамкорлик ҳар томонлама кенгайиб боради. Совет Иттифоқининг Вьетнамдаги социалистик қурилишга бераётган кўмаги ортади. Биз вьетнамлик дўстларнинг ўз бой ресурсларидан яхшироқ ва тўлиқроқ фойдаланишларида уларга ёрдам берамиз.

Ҳозирги баҳаловат даврда халқаро проблемаларга лозим даражада эътибор беришга тўғри келганлиги табиий.

Яқинда бўлиб ўтган Қрим учрашувлари каби ўртоқ Ле Зуан билан бўлган музокаралар ҳам: тинчлик, ҳамма учун тинчлик, мустаҳкам, одилона ва бузилмас тинчлик — ташқи сиёсатдаги муштарак мезонимиз эканидан яққол далолат бериб турибди.

Мана шундай тинчликка эришмоқ учун яхши сўзлар кифоя эмас, бунинг учун реал ишлар қилмоқ, бошқа давлатларнинг ҳуқуқлари ва манфаатларини амалда инобатга олишга тайёрлик кўрсатилиши керак. Низоли масалаларни музокаралар орқали ҳал этиш йўлларини сабр-тоқат билан излаш маҳорати талаб қилинади, албатта. «Вазминлик ва бир-бирининг манфаатини ҳисобга олиш» тўғрисида гапириш билан айни бир вақтда андишасизларча, иғвогарона сиёсат, шу жумладан қурол-яроғлар соҳасида ҳам мана шундай сиёсат ўтказиш — ишончсизликни кучайтириш, тинчлик асосларига путур етказиш демакдир

Ҳаммадан кучлироқ бўлиб олиш пайига тушиш, дунёга ҳоким бўлишни даъво қилиш каби воқеалар яқин ўтмишда содир бўлган эди ва бундай уринишлар нима билан тугагани яхши маълум.

Совет Иттифоқига келганда, биз. ҳеч қачон ҳарбий устунлик йўлини излаганимиз йўқ ва изламаймиз. Биз ўз мамлакатимизнинг хавфсизлигини ва ўз иттифоқчиларимизнинг хавфсизлигига пишиқ-пухта ҳимоя қилиш тадбирларидан нари ўтаётганимиз йўқ ва ўтмоқчи ҳам эмасмиз. Совет Иттифоқи қурол-яроғларнинг янги, янада даҳшатли турларини яратишдан воз кечишга доимо чақириб келмоқда. Аммо бутун масъулият билан айтаманки: биз АҚШнинг ва НАТОдаги бошқа қатнашчиларнинг аслаҳахоналарида мана шундай қурол пайдо бўлишига бефарқ қарамаймиз. Башарти шундай қурол пайдо бўладиган бўлса, совет Қуролли Кучлари уни даф қила оладиган қуролга эга бўла олади.

Партиямизнинг XXVI съезди 80-йиллар учун тинчликнинг батафсил программасини таклиф этди. Совет таклифлари барча мамлакатларга тааллуқлидир, бу таклифлар ер куррасининг барча районларидаги вазиятни соғломлаштиришга хизмат қилиши лозим.

Бу гап Осиёга тўла-тўкис тааллуқлидир. Осиё эса тинчликка бошқа ҳамма қитъалардан кўра ҳам кўпроқ муҳтождир. Осиёдаги кўпгина мамлакатларда аҳоли жон бошига тўғри келадиган миллий даромад жуда паст даражада турибди. Шунга қарамай, бу қитъада, Осиёда ҳали тугатилмаган эски можаролар ёнига янгилари қўшилмоқда. Жануби-Шарқий Осиё осмонида ёқимсиз шамоллар эсмоқда. Империализм ва гегемонизм кучлари осойишта Осиёдан қўрқмоқдалар.

Осиёдаги энг катта давлат — Хитой раҳбарлари мамлакатнинг куч-қувватини халқаро иқлимни ёмонлаштиришдек хунук ишга сарфлаётганликлари фожиали бир ҳолдир. Улар Осиё мамлакатларини бир-бирларига гиж-гижлашга, Совет Иттифоқига, Вьетнамга, социализм дунёсига душманлик уруғларини сочишга уринмоқдалар. Такрор айтаманки, бу ҳол аввало Хитой халқининг ўзи учун фожиалидир.

Осиёдаги кўпгина давлатлар Пекиннинг кирдикорларига қарамай, мустаҳкам яхши қўшничилик муносабатлари тарафдори эканликларини билдирмоқдалар. Улар Вашингтоннинг ҳам измига тушмаяптилар. Улар мустақил турмуш кечиришни хоҳлайдилар. Бу позицияни фақат ҳурмат қилиш мумкин. Тинчлик ва озодлик истагидаги Осиё халқларининг ўзларигина Осиёнинг хўжайинлари бўлишлари мумкин. Улар ўз ишларига, ўз ҳаётий манфаатлари соҳасига ташқаридан бўладиган ҳар қандай аралашувни рад қилишга ҳақлидирлар.

Биз Ҳиндистоннинг, Ҳинди-Хитой мамлакатларининг, Осиёдаги бошқа давлатларнинг халқаро таъсири ўсиб бораётганини, улар жаҳон сиёсатида фаол иштирок этаётганликларини табриклаймиз. Биз Вьетнамнинг Лаос ва Кампучия билан биргаликда бутун Жануби-Шарқий Осиёни тинчлик ва барқарорлик зонасига айлантиришга эришиш йўлидаги интилишини табриклаймиз.

Коммунистлар халқаро сиёсатда ҳам, бошқа ишларда ҳам синфий позицияларда турадилар. Улар меҳнаткашларнинг манфаатларини, халқларнинг манфаатларини ифодалайдилар. Айни шу боисдан улар кескинликни юмшатиш учун, қуролсизланиш учун ва барча давлатлар ўртасида тинч ҳамкорлик бўлиши учун қатъият билан ҳаракат қилмоқдалар.

Азиз меҳмонимиз, Вьетнам коммунистларининг атоқли раҳбари, ленинчи интернационалист ўртоқ Ле Зуан учун;

Қардош Вьетнам халқи учун; унинг олижаноблиги ва фидокорлиги бутун дунёда эътироф қилинаётганлиги ва эътироф қилиниши муқаррар эканлиги учун;

мустаҳкам совет-вьетнам дўстлиги учун;

ер юзида тинчлик учун!— қадаҳ кўтаришни таклиф этаман.

Ўртоқ Ле Зуан жавоб нутқи сўзлади;

Ўртоқ ЛЕ ЗУАН нутқи

Ҳурматли ўртоқ Леонид Ильич Брежнев!

Азиз ўртоқлар!

Вьетнам Коммунистик партияси ва Вьетнам Социалистик Республикаси СССР билан қардошларча дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм негизида мустаҳкамлаш учун изчиллик билан ҳаракат қилиб келмоқда. Совет Иттифоқи билан жипслик Вьетнам халқи учун биринчи галда муҳим бўлган омилдир, Ватанни ҳимоя қилиш ва ривожлантириш ишининг мустаҳкам гаровидир. Бизнинг дўстлигимиз ва ҳамкорлигимиз замон синовидан ўтди, кўпгина конкрет ишларда ўз ифодасини топди.

Ўтган йилларда, айниқса дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Вьетнам-Совет Шартномаси имзолангандан кейин партияларимиз ва давлатларимиз ўртасидаги қардошларча жипслик муносабатлари янада мустаҳкам бўлиб қолди, Вьетнам билан Совет Иттифоқи ўртасида барча соҳалардаги алоқалар янги поғонага кўтарилди. Ўртамизда бўлиб ўтган фикрлашувларнинг ажойиб якунлари ВСР билан СССР ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорлик учун янги катта имкониятлар очиши. ВКПнинг V съездини муносиб кутиб олиш йўлидаги, съездда қабул этиладиган муҳим қарорларнинг муваффақиятли равишда турмушга татбиқ этиш йўлидаги курашда бутун партиямиз учун, бутун халқимиз учун қудратли рағбатлантирувчи омил бўлиши шубҳасиз.

Ҳурматли ўртоқ Леонид Ильич Брежнев, берилаётган жуда катта ёрдам учун ва Вьетнамга нисбатан изҳор этилаётган доимий олий ҳиммат ҳис-туйғулар учун шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига, улуғ совет халқига, шахсан Сизга Вьетнам Коммунистик партияси, ҳукумати ва халқи номидан яна бир бор астойдил ва чуқур миннатдорчилик изҳор этишимга ижозат бергайсиз.

Ҳозирги нотинч ва мураккаб халқаро вазиятда социалистик ҳамдўстлик коммунистик партиялари ва давлатлари ўртасида тинчлик ва социализм манфаатлари йўлидаги ҳаракат бирлиги ва шу ҳаракатларни мувофиқлаштириб олиб бориш ҳар қачонгидан ҳам зарур бўлиб турибди. Бизнинг бугунги музокараларимиз шу талабга тўла-тўкис мос бўлиб тушади.

Пекиндаги ҳукмрон доиралар тепасидаги реакцион тўда билан тил бириктириб олган АҚШ империалистлари бошчилигидаги империализм нақадар телбаларча ҳаракат қилмасин, улар мавжуд аҳволни ўзгартиришга қодир эмаслар. Ҳозирги замоннинг уч революцион оқими ўзларининг олға томон қилаётган шитобли ҳаракатларини изчиллик билан давом эттириб, тобора янги-янги зафарларга эришаберишлари, тинчлик ва кескинликни юмшатиш тенденцияси муқаррарлиги ўзгармас тарихий қонуният бўлиб қолаверади.

КПСС XXVI съездида ўртоқ Л. И. Брежнев баён этиб берган 80-йилларнинг Тинчлик программаси, шунингдек СССР Олий Советининг Мурожаатномаси шу тенденцияни ривожлантиришга қўшилган бениҳоя муҳим ҳисса бўлди. Бу ҳужжатларни кенг жаҳон жамоатчилиги астойдил маъқуллаб, қўллаб-қувватламоқда.

Лаос Халқ Демократик Республикаси ва Кампучия Халқ Республикаси билан биргаликда Вьетнам Социалистик Республикаси Осиёда мустаҳкам ва одилона тинчлик учун, аввало, Жануби-Шарқий Осиёда тинчлик ва барқарорлик учун изчиллик билан курашмоқда. Шу мақсад йўлида халқимиз улуғ ҳинд халқи билан, Осиё қитъасидаги бошқа мамлакатларнинг халқлари билан дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини ривожлантиришга интилмоқда.

ВСР ХХР билан муносабатларни тинч-тотув яшаш, иккала мамлакатнинг мустақиллигини, суверенитетини, территориал бутунлигини ўзаро ҳурмат қилиш асосида, барча низоли масалаларни музокаралар йўли билан ҳал этиш асосида нормаллаштиришга тайёр. Бироқ, ҳозирги вақтда вазият кўнгилсиз тарзда ривожланиб бормоқда ва бунинг учун масъулият тўла-тўкис Хитой томонининг зиммасига тушади.

Жануби-Шарқий Осиё проблемаларини шу регион мамлакатларининг халқлари ҳал этишлари лозим. Бу проблемалар Ҳинди-Хитой ва АСЕАН давлатларининг иккала группаси ўртасидаги бевосита музокаралар йўли билан — четдан ҳеч кимнинг аралашувисиз, Вашингтон билан Пекиннинг регион мамлакатлари ўртасидаги кескинликни зўрайтириш ва муҳолифликни кучайтириш йўлидаги маккорона режаларига қатъиян қарши туриб ҳал этилиши мумкин.

Азиз ўртоқлар!

Энг янги тарихнинг Октябрь революциясидан бошлаб шу кунларгача бўлган бутун жараёни, инсониятнинг шундан кейинги бутун ривожи каби Совет Иттифоқи қудратининг ўсиши билан чамбарчас боғланиб келди ва чамбарчас боғлана беради. Совет Иттифоқи — тинчликнинг мустаҳкам таянчидир, жаҳон революциясининг суянган тоғидир.

Биз шуни англаб, совет халқига КПСС XXVI съезди ўртага қўйган улуғвор вазифаларни муваффақиятли амалга оширишни, СССРда коммунизм қуриш ишида, бутун дунёда тинчлик учун, халқларнинг озодлиги ва тараққиёти учун курашда янада катта ғалабалар тилаймиз.

Партияларимиз ва халқларимиз ўртасидаги улуғ дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорлик муттасил ривожланиши ва мустаҳкамланиши учун!

КПСС билан Совет давлатининг атоқли раҳбари, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг улуғ арбоби, Вьетнам халқининг қалин дўсти ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг соғлиги учун!

Совет партия ва давлат раҳбарларининг соғлиғи учун!

Шу ерда ҳозир бўлган барча ўртоқларнинг соғлиғи учун!— қадаҳ кўтаришни таклиф қиламан.

* * *

Л. И. Брежнев ва Ле Зуан ўртоқларнинг нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан қайта-қайта бўлиниб турди.

Зиёфат самимий, қардошлик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАМИЗ, ХАЛҚ УЧУН МОЛЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ КЎПАЙТИРАМИЗ

(Боши биринчи бетда).

юзлаб колхоз, совхозлар ва ўрмон хўжаликлари савдо тармоғига мол етказиб бериш билан шуғулланди. Маҳаллий хом ашё ресурсларидан ҳозирнинг ўзидаёқ бутун ўтган йилдагига нисбатан сал кам бир ярим баравар кўп маҳсулот тайёрланди. Вазифа белгиланган топшириқни бажариш билангина чекланиб қолмай, уни ошириб бажаришдан ҳам иборатдир. Бунда газлама, кийим-кечак, трикотаж, галантерея, чинни ва сопол буюмлар, уй-рўзғор ашёлари ва болаларга аталган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга алоҳида эътибор бериш керак. Бунинг учун меҳнатга лаёқатли аҳолини ишлаб чиқариш соҳасига имкони борича кўпроқ жалб этиш, истисносиз барча саноат корхоналарида ва қишлоқ хўжаликларида маҳсулот ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш, уйга олиб бориб ишлашни кенг ривожлантириш, халқ усталарининг тажрибасидан тўла-тўкис фойдаланиш керак.

Нотиқлар ишлаб чиқаришнинг самарадорлигига тўхталиб, уни оширишни кўп жиҳатдан иқтисодий тежашни мустаҳкамлаш билан, ҳамма моддий ресурслардан моҳирона фойдаланиш билан боғлаб гапирдилар. Республика меҳнатчилари йил бошидан бери кўп миқдордаги дон ва унни, прокат ва цементни, ёғоч ва бензинни, бошқа материалларни, хом ашё ва энергияни тежаб қолдилар. Бироқ, ҳамма жойда ҳам тежамкорлик қонун бўлиб қолгани йўқ. Шу сабабли ресурслар сарфини планлаштириш ва нормалаш, уларни тежашни рағбатлантириш, ёқилғи ва энергиядан фойдаланиш устидан контроллик қилиш тадбирлари комплексини амалга ошириш жуда муҳимдир. Тежамкорликни оммавий ҳаракатга айлантириш — партия ташкилотларининг, советлар, касаба союзлари, комсомолнинг вазифасидир.

Беш йилликнинг биринчи йили тугашига сал кам тўрт ой вақт қолди. Ҳали республика мамлакатга яна бир неча миллиард сўмлик маҳсулот бериб, йиллик ишлаб чиқариш ҳажмини анча ўстириши лозим. Йиғилиш қатнашчилари бу марраға албатта эришамиз, деб қаттиқ ишонч изҳор этдилар. Кенг қулоч ёзган социалистик мусобақа — бунинг гаровидир. Ўзбекистоннинг 15 донгдор ишчиси ташаббуси билан бошланган социалистик мусобақа давомида ҳозиргача 10 мингдан кўпроқ меҳнатчи ўзининг йиллик планларини бажариб бўлди, кўпгина коллективлар йиллик программани октябрнинг 64 йиллиги кунигача тугаллашга аҳд қилганлар. Область, шаҳар, район партия комитетлари, министрликлар ва идоралар, совет органлари ҳар бир корхонанинг ишини кун сайин контрол қилиб туришлари, ҳар бир коллективнинг давлат планларини ва социалистик мажбуриятларини бажариши учун шароит яратиб беришлари керак.

Йиғилиш қатнашчилари Ўзбекистон меҳнаткашлари 1981 йилни ва бутун беш йилликни янги ютуқлар билан нишонлайдилар, КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини шараф билан бажарадилар, деб КПСС Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига, ўртоқ Л. И. Брежневга ваъда бердилар.

Йиғилишда СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Э. Димшиц нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС XXVI съездидаги докладида эълон қилинган партиянинг иқтисодий стратегияси совет кишилари фаровонлигини янада ўстиришни таъминлашдан иборатдир, деди у. Шу мақсадга олиб борувчи вазифаларнинг бутун комплексини жамн ижтимоий ишлаб чиқаришни ўстириш, уни муттасил интенсивлаш, меҳнат унумдорлигини ошириш асосидагина ҳал этиш мумкин. Съезд ғояларининг сафарбар қилувчи зўр таъсири янги беш йилликнинг дастлабки саккиз ойи мобайнидаёқ салмоқли самаралар берди. Бутун Совет Иттифоқида саноат маҳсулоти умумий ҳажми, транспортнинг юк обороти, чакана товар обороти ва фойда олиш юзасидан планлар ошириб бажарилди. Ишчи ва хизматчиларнинг ўртача ойлик иш ҳақи, колхозчиларнинг меҳнатига тўланадиган ҳақ ошди. Қишлоқ меҳнаткашлари ҳосил учун астойдил кураш олиб бормоқдалар. Беш йиллик дадил бошланганлиги совет кишиларини янги меҳнат жасоратларига илҳомлантирмоқда.

Нотиқ мамлакат экономикасининг бир қанча ниҳоят муҳим проблемаларига, биринчи навбатда, дунёдаги энг катта ёқилғи энергетика комплексини янада ривожлантириш проблемасига тўхталиб ўтди. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг ташаббуси билан ишлаб чиқилаётган узоқ муддатли ёқилғи энергетика программаси доирасида нефтни газ ва кўмир билан алмаштириш, атом электр станцияларини жадал қуриш ҳисобига ёқилғи баланси структурасини яхшилаш лозим бўлади. Ҳозирдаёқ мавжуд газ қазиб чиқариш районларининг — жумладан газни индустриал усулда биринчилардан бўлиб қазиб чиқара бошлаган ва ҳозир ҳам шундай усулда газ қазиб чиқаришни давом эттираётган Ўзбекистон ССРнинг имкониятларидан фойдаланиш жуда муҳимдир.

Партия мавжуд ресурсларни оқилона сарфлаш, фан ва техниканинг энг янги ютуқларидан кенг фойдаланиш проблемасини барча хўжалик, партия ва совет ташкилотларининг бош вазифаларидан бири қилиб қўймоқда. План интизоми, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш, кадрларга нисбатан талабчанликни ошириш, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини таъминлашнинг муҳим омилларидир. Озиқ-овқат программасини амалга ошириш собитқадам куч-ғайратни талаб этади. Бу программа қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини озиқ-овқатни асраш, қайта ишлаш ва уни аҳолига сотиш билан банд бўлган тармоқлар билан узвий равишда боғлайди.

В. Э. Димшиц Ўзбекистон меҳнаткашларининг совет Ватани қудратини мустаҳкамлашга қўшган ҳиссасига тўхталиб, республика кейинги йилларда экономиканинг барча тармоқларини ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришганлигини таъкидлади. Саноат ишлаб чиқариши жиҳатидан ҳам, шунингдек, давлатга пахта, дон, сабзавот, картошка, мева, узум, полиз маҳсулотлари, каноп сотиш юзасидан ҳам ўнинчи беш йилликнинг социалистик мажбуриятлари шараф билан бажарилди.

Шу кунларда Ўзбекистон тобора юксалиб бормоқда, партиянинг қарорларига амалий иш билан жавоб қайтармоқда. Республикада экономикани янада интенсивлашга доир кенг миқёсдаги тадбирлар белгиланиб, амалга оширилмоқда. Ғоят муҳим ташаббуслар орасида маккажўхори етиштиришни кўпайтириш соҳасида бошланган иш зўр мамнуният бахш этади. Ҳозирдаёқ маккажўхори ҳосилдорлиги суғориладиган ерларда мамлакатдаги энг юқори даражага етди. Турли саноат маҳсулотлари ва айниқса халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи кичик корхоналар тармоғини вужудга келтириш сиёсати амалий равишда ва ишчанлик билан турмушга татбиқ этилмоқда. Куч ва маблағларни ишга тушириладиган қурилишларга жамлаш борасида қимматли ташаббус кўрсатилдики, бу эса йилнинг биринчи ярмида белгиланган барча қувватлар ва объектлар ишга туширилишини таъминлаш имконини берди.

Ҳеч шубҳа йўққи, деди пировардида В. Э. Димшиц, республиканинг ишлаб чиқариш коллективлари, унинг партия ташкилоти коммунистик қурилиш ишига, КПСС XXVI съездининг қарорларини бажаришга бундан буён ҳам муносиб ҳисса қўшаверадилар.

Актив йиғилишида Ш. Р. Рашидов якунловчи нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари якдиллик билан қабул қилган қарорда саноат ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришини жадал кўпайтириш, КПСС XXVI съезди ўртага қўйган вазифаларни ҳал қилишга меҳнаткашларни сафарбар этиш соҳасидаги партиявий-сиёсий, ташкилотчилик ишларни такомиллаштириш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

Йиғилишда СССР Гўшт-сут саноати министри С. Ф. Антонов, СССР Озиқ-овқат саноати министри В. П. Леин, СССР Енгил саноат министри Н. Н. Тарасов, СССР Бинокорлик материаллари саноати министри А. И. Яшин, СССР Госпланиг раисининг ўринбосари Н. Н. Слюньков, СССР Госснаби раисининг ўринбосари Н. Т. Архипец, СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрининг ўринбосари В. Ф. Брюнин, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, М. М. Мусахонов, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Маҳмудова, Л. Н. Мелкумов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Р. С. Ашуралиев, М. Т. Турсунов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

СОЦИАЛИСТИК БОЛГАРИЯНИНГ 37 ЙИЛЛИГИГА

АСРЛАРГА ТЕНГ ЙИЛЛАР

А. ХЎЖАЕВ,

СОВЕТ-БОЛГАР ДЎСТЛИГИ ЖАМИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН БЎЛИМИ ПРАВЛЕНИЕСИНИНГ РАИСИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ СЕКРЕТАРИ.

Бугун қардош болгар халқи ўзининг энг катта байрами — Озодлик кунини ўттиз еттинчи марта нишонлайди. Болгария меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида, Ватан фронти байроғи остида ҳамда Совет Армиясининг ҳал қилувчи кўмаги ёрдамида 1944 йилнинг 9 сентябрида революция қилдилар, бу билан ўз мамлакатларининг тарихида янги социалистик давр бошланишига асос солдилар.

Кўп йиллар давомида капитализм истибдоди, фашизм қуллигида бўлган болгар халқи ана шу буюк ғалаба натижасида мамлакатни озод, мустақил ва бахтли бўлиши йўлидаги асрий орзусини амалга оширди.

Болгария меҳнаткашлари социалистик революциянинг 37 йиллигини ажойиб йилда — КПСС XXVI съездидан бир ой кейин бўлиб ўтган ва Болгариянинг саккизинчи беш йиллиги ва 1990 йилгача бўлган давргача социал, иқтисодий ва маданий ривожланишининг улкан программасини белгилаб берган Болгария Коммунистик партиясининг XII съезди йилида байрам қилмоқдалар.

Бу йил Болгария халқи кайфияти юксак бўлиши, улкан меҳнат ва сиёсий кўтаринкилигининг яна бир боиси бор, у ҳам бўлса 1981 йилда Болгария давлатига 1300 йил тўлади.

Болгария Халқ Республикасида 1944 йилнинг 9 сентябрида абадулабад бартараф этилган монарх-фашистик тузумдан қандай мерос олганлигини тарихдан жуда яхши биламиз.

Халқ ғалабаси омманинг ижодий ғайрат-шижоатини авж олдириб юборди, ишчилар синфи, деҳқонлар ва меҳнаткаш зиёлиларнинг озод, яратувчилик меҳнатлари учун шароитлар яратди. Уруш натижасида вайрон бўлган халқ хўжалиги мисли кўрилмаган қисқа муддатларда қайта тикланди, халқ хўжалигида социалистик ижтимоий муносабатлар мустаҳкам қарор топди.

Майдони жиҳатидан жаҳонда III, аҳолиси бўйича 61-ўринни эгаллаб турган Болгария ҳозирги вақтда аҳоли жон бошига электр ва автоюкортгичлар, кальцийлашган сода, сигареталар, тамаки ишлаб чиқариш бўйича жаҳонда биринчи ўринда, электрон саноати маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича олдинги ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Болгария аҳоли жон бошига электр энергияси ҳосил қилиш, маъдан, кокс, қўнғир тошкўмир, сунъий ва синтетик толалар, буғдой, кунгабоқар, қанд ва бошқа кўпгина маҳсулотлар ишлаб чиқариш бўйича Болқонда биринчи ўринда турипти.

Натижалари БКП XII съездида якунланган Болгариянинг еттинчи беш йиллиги жуда қувончли бўлди. Саноат маҳсулоти ҳажми 1975 йилдагига нисбатан 35 процент ортди. Электроника ва электротехника, приборсозлик ва гидравлика, оғир ва транспорт машинасозлиги ҳамда химия анча ривожланди. Ҳозирги вақтда мамлакат саноати ҳар уч кунда 1939 йилда бутун Болгарияда ишлаб чиқарилганига тенг миқдорда маҳсулот тайёрламоқда.

Қишлоқ хўжалиги ҳам муваффақиятли ривожланяпти. Бундан қирқ йил муқаддам қишлоқда ёғоч омоч ва ўроқ асосий қурол ҳисобланарди. Болгариянинг ҳозирги қишлоқ хўжалиги 150 минг трактор ва 25 минг комбайн билан таъминланган. Еттинчи беш йиллик мобайнида қишлоқ хўжалик маҳсулотининг ялпи ҳажми 12 процент ошди. Ҳозирги вақтда Болгария қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши жаҳонда энг кўп марказлашган ва ихтисослашган тармоқ ҳисобланади.

Болгар халқи ҳаётида бўлиб ўтган чуқур ўзгаришлар туфайли янги тузум ғолиб келиб, қарор топибгина қолмай, ривожланган социалистик жамият қуриш каби юксакроқ босқичга кирди. Болгария Халқ Республикасининг етук социализмга томон борадиган йўли марксизм-ленинизм таълимоти асосида яратилган партия программасида белгиланган.

Бузилмас, биргаликда курашган кўпгина авлодларнинг қони билан мустаҳкамланган совет-болгар дўстлиги социалистик Болгариянинг ҳар томонлама ривожланиши учун қудратли омил, юксалтирувчи куч сифатида таъсир қиляпти.

Совет-болгар ҳамкорлиги Болгария Халқ Республикаси социалистик тараққиётининг барча босқичларида кенг миқёсли бўлди. Лекин, ўтган ўн йиллик ютуқлари ва кейинги ўн йиллик учун белгиланган планлар мисли кўрилмаган даражада улкан ва самаралидир.

СССР ва БХР ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик 1970—1980 йиллар даврида шу даражада ривожландики, бунда икки мамлакат ўртасидаги муносабатлар янги босқичга — ҳар томонлама яқинлашиш ва интеграция босқичига қадам қўйди. «Мамлакатларимизнинг миллионлаб кишилари, — таъкидлади Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси ўртоқ Тодор Живков, — ўзаро бирадарларча муносабатда бўлмоқдалар... бу бизга моддий ва маънавий бойликлар билан ўзаро кенг миқёсларда алмашиш имконини бермоқда. Бу партиямиз Марказий Комитетига Болгария Халқ Республикасини Совет Иттифоқи билан ҳар томонлама яқинлаштириш бўйича йўлни муваффақиятли олиб боришга имкон беради...»

Болгария ўтган беш йилликда СССР территориясида қатор йирик объектлар барпо этилишида актив қатнашди. Бу Болгария учун Совет Иттифоқидан етказиб берилаётган хом ашё, энергияга бўлган эҳтиёжини қондириш имконини ҳам беради. БХРнинг Оренбург — СССРнинг Ғарбий чегараси газопроводи, Усть-Илимск целлюлоза заводи, Киембай асбест комбинати, составида маъдан бўлган хом ашё ва ферросплав ишлаб чиқариш бўйича корхоналар, шунингдек, бошқа объектлар қурилишидаги ҳамкорлиги Болгария экономикасини ривожлантириш учун муҳим аҳамиятга эгадир ва икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий алоқаларнинг янги босқичидан далолат беради.

КПСС ва БКПнинг иккала мамлакатни янада кўпроқ яқинлаштириш ва интеграция қилишга қаратилган сиёсати совет-болгар ҳамкорлигининг мустаҳкам пойдевори бўлмоқда. Бунда Леонид Ильич Брежнев ва Тодор Живков ўртоқларнинг шахсий мулоқотлари муҳим роль ўйнамоқда.

Икки партия ва давлат раҳбарларининг шу йилнинг август ойида Қримда бўлиб ўтган дўстона учрашувида КПСС XXVI съезди ва БКП XII съезди қарорларини амалга оширишнинг бориши ҳақида бир-бирларига ахборот бердилар, СССР ва БХРнинг иқтисодий соҳадаги ҳамкорлигини чуқурлаштириш бўйича янги тадбирлар белгиладилар. Жумладан, Совет Иттифоқи Болгарияга металлургияни ривожлантиришда, шунингдек Болгария индустрияси ишлаб чиқариш қувватларининг тўла ишлашида ёрдам кўрсатади. Болгария Совет Иттифоқига қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етказиб беришни кўпайтиради, газопровод, кон саралаш корхоналари ва СССР территориясида қад кўтарадиган бошқа муҳим объектлар қурилишида фаол қатнашади.

Совет-болгар жамияти Ўзбекистон бўлими ҳам совет ва болгар халқлари ўртасидаги дўстлик ҳамда оғаларча ҳамкорликни мустаҳкамлашга ёрдам бермоқда.

Ҳозирги вақтда чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамиятининг бўлимлари ўртасида энг йириги ҳисобланган бу бўлимнинг юздан ортиқ саноат ва ишлаб чиқариш корхоналари, илмий-тадқиқот, маданий-оқартув ва ўқув муассасалари каби аъзолари бор. Бўлим правлениеси составига республиканинг давлат ва жамоат арбоблари, ишчилар ва колхозчилар, аҳоли барча табақаларининг вакиллари сайланган. Бўлим БХРда совет халқининг коммунизм қурилишидаги ютуқларини, Ўзбекистоннинг СССР халқлари қардошлик оиласида эришган муваффақиятларини, республикамиз меҳнаткашлари ўртасида эса Болгария халқининг янги ҳаёт қуришдаги зафарларини пропаганда қилмоқда.

Областимиздаги айрим корхоналар, муассасалар, колхозлар ва совхозларнинг Хасково округидаги турдош ташкилотлар билан алоқалари йилдан-йилга мустаҳкамланмоқда ва ривожланмоқда. Чирчиқ «Электрохимпром» бирлашмаси билан Димитровград химия комбинати, Оҳангарон цемент комбинати билан Вулкан цемент заводи, «Қизил тонг» бирлашмаси билан Хасководаги «Мир» тикувчилик заводи, Тошкент тўқимачилик комбинати билан Жеко Димитров номли тўқимачилик комбинати, Тошкент районидаги «Хасково» (собиқ «Назарбек») совхози билан Хасководаги «Назарбек» хўжалиги алоқалари йилдан-йилга кенгаймоқда.

Бизнинг самимий ва қардошларча дўстлигимиз йилларида юзлаб болгариялик дўстларимиз меҳмондўст Ўзбекистон диёрида бўлишли, халқимизнинг урф-одатлари ва анъаналари билан, халқ хўжалигининг барча тармоқларидаги ютуқлар билан танишдилар. Ўз навбатида тошкентликлар ҳам Хасково округи меҳнаткашларининг тез-тез меҳмони бўлиб турипшибди. Хасковода бўлган ҳар бир киши эркини қўлга олган халқ қандай катта-катта ишларга қодир эканлигини ўз кўзи билан кўрмоқда.

Округда 180 га яқин умумий таълим ўқув юртлари, 380 та кутубхона, 155 та кинотеатр, 176 та радиоузел, 50 дан ортиқ китоб магазинлари, драматик ва опера театрлари, 30 дан ортиқ клуб, 18 минг киши иштирок этаётган бадиий ҳаваскорлик тўгараклари бор.

Тошкент области ва Хасково округи ўртасида маданий алоқалар ҳам кенгаймоқда ва чуқурлашмоқда. Санъат тили ҳар бир киши учун яқин ва тушунарлидир. Шунинг учун ҳам биз болгариялик дўстларимиз халқимизнинг ўзига хос санъати билан танишиш имкониятига эга бўлишларига ҳаракат қилаяпмиз. Ўз навбатида республикамиз меҳнаткашлари ҳам Болгариянинг профессионал ва ҳаваскор артистларини илиқ ва шоду хуррамлик билан кутиб олмоқдалар. Биз Болгария билан дўстлигимизни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлашда кўпгина ютуқларга эришдик. Бу ютуқлар билан ҳақли равишда ғурурланамиз. Чунки, бу давлатларимиз ўртасидаги дўстликнинг янада мустаҳкамланишига ёрдам бермоқда. Биз ана шу буюк дўстликни ардоқлаш ва мустаҳкамлашга, рус, ўзбек ва болгар бир-бирига янада яқин бўлиши, бир-бирини яхши тушуниши учун, бизнинг ғалабаларимиз умумий ғалаба бўлиши, ҳар бир ютуғимиз ака-укалар ва иноқ дўстларнинг умумий ютуғи бўлиши учун ҳамма ишларни қиламиз.

Серқуёш Ўзбекистон, республикамиз пойтахт области меҳнаткашлари Болгариядаги социалистик революциянинг 37 йиллигини барча совет кишилари каби нишонлар эканлар, Болгария халқининг ютуқларидан хушнуд бўладилар, Болгария олдида турган ёрқин истиқбол билан фахрланадилар. Биз қадрли болгар ака-укаларимиз ва опа-сингилларимизга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат, социалистик Болгариянинг янада гуллаб-яшнаши йўлидаги меҳнатларида катта муваффақиятлар тилаймиз.

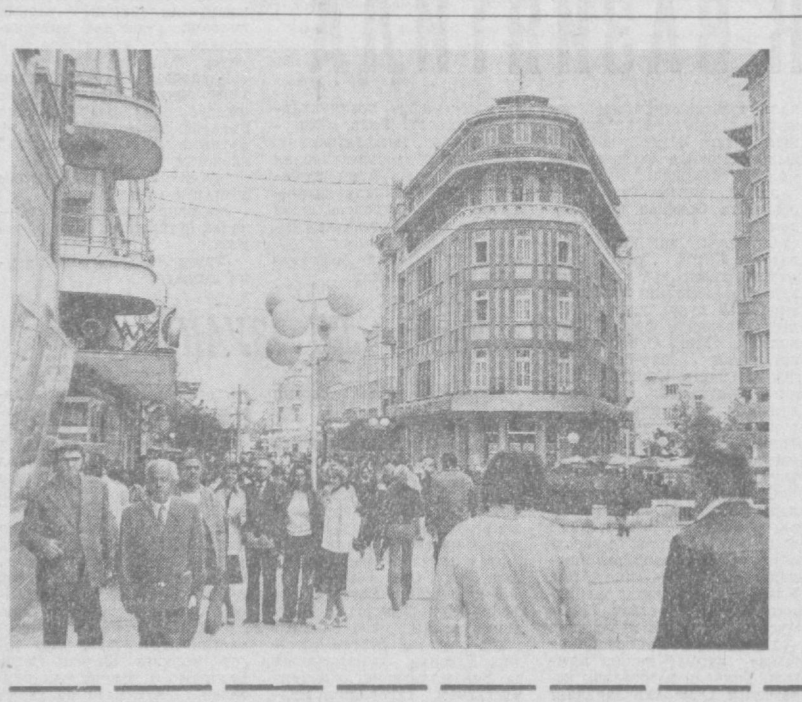

Суратда: Варна шаҳрининг марказий кучаларидан бири.

Н. Муҳаммаджонов фотоси.

ШОНЛИ САНА

Кеча Тошкентда шаҳар ва Ўзбекистон пойтахт области жамоатчилиги вакилларининг Болгарияда социалистик революция ғалаба қозонганлигининг 37 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлиб ўтди.

Йиғилишни чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамияти раиси И. Х. Тўхтахўжаева очди.

Совет-болгар дўстлиги жамияти Ўзбекистон бўлими правлениесининг раиси Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев Болгарияда социалистик революциянинг 37 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

Йиғилишда Ҳасково округи касаба союзлари Совети секретари Атанас Стойлов сўзга чиқди.

Йиғилиш қатнашчилари болгар-совет дўстлиги Умумхалқ комитетига табрик хати юбордилар.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Ташқи ишлар министри Б. А. Абдураззоқов ва Тошкент область касаба союзлари Совети раиси А. В. Браилов ўртоқлар иштирок этдилар.

Йиғилишдан сўнг Тошкентда меҳмон бўлиб турган Хасково округи бадиий ҳаваскорлик коллективининг концерти бўлди.

ДЎСТЛИК — МАСОФА БИЛМАС

«Болгарияда коммунизмга йўл Кримиковци комбинати орқали ўтади».

Тодор ЖИВКОВ.

БУ сўзлар Бутуниттифоқ газ илмий-тадқиқот институти Ўрта Осиё бўлимининг бир группа тошкентлик олимларига тақдим этилган олтин медалга рақам қилинган.

Дўстлик илмий ҳамкорлик ришталари, СЭВ мамлакатларининг Тошкентда бўлиб ўтган илмий кенгашидан бошланган эди. Бу катта анжуманда иштирок этган болгар дўстлар тошкентлик олимларнинг яратган янгиликлари — газ горелкалари билан қизиқиб қолдилар.

Маълумки, Болгария Халқ Республикаси халқ хўжалиги йил сайин дадил қадамлар билан олға босмоқда. Улкан корхоналар бунёд этилмоқда. Бундай корхоналардаги иссиқлик ва энергия берувчи станцияларнинг айрим қозон ускуналари ниҳоятда ўсиб бораётган талабга тўла жавоб бермаётир. Тошкентдаги илмий анжуман икки дўст мамлакатнинг зукко олимларини бу борада янги ишга отлантирувчи дебоча бўлиб хизмат қилди.

Дастлаб Болгария Халқ Республикасининг энг улкан ва қудратли корхонаси — Кримиковци металлургия комбинатидаги буғ қозонларида реконструкция ишлари бошланиб кетди. Болгарияда табиий газ конлари бўлмагани учун газ четдан олинади, табиий газ қимматга тушади. Лекин, комбинатнинг домна печларидан чиқувчи домна гази бор-ку!

Техника фанлари кандидати, Бутуниттифоқ газ илмий-тадқиқот институти Ўрта Осиё бўлимининг илмий ишлар бўйича ўринбосари Зоҳид Толибжонов раҳбарлигидаги тошкентлик олимлар техника фанлари кандидатлари Ирисали Мусаев, Асқад Магдиев, конструктор Ефим Кировскийлар бу проблемани ҳал этишга эришишди. Дастлабки улкан буғ қозонида қилинган реконструкция ишлари яхши натижа берди. Шу вақтгача комбинатдаги буғ қозонлари лойиҳа қувватига етмай ишлаётган бўлса, совет олимларининг ёрдами туфайли лойиҳа қувватида кўрсатилганидан ҳатто 20—25 минг тонна кўп буғ олина бошланди. Ҳозир иккинчи қозонда ҳам тошкентлик олимларнинг таклифлари жорий этиляпти. Шартнома бўйича босқичма-босқич ҳамма қозонлар ана шу янгилик асосида қайта реконструкция қилинади.

Шуни таъкидлаб айтиш кераки, илгари мазкур комбинатда ишлаб чиқариш жараёнида пайдо бўлган кокс гази чиқитга чиқарди. У ҳавога чиқса, атмосферани ифлослантирар, шунинг учун ёқиб юборишга мажбур бўлинар эди. Энди эса чиқит газ асосий ёқилғи бўлиб қолди. Жуда катта тежамкорликка ҳам эришилди. Таклифнинг шарофати билан бир буғ қозонининг ўзида йилига 1 миллион сўмлик атрофида иқтисодий самара олинадиган бўлди.

Ўзбек олимларининг ажойиб ишлари Бургас, Враце, Девня-1, Девня-2 шаҳарларидаги нефть-химия комбинатлари технологларини қизиқтириб қўйди. Энди тошкентлик мутахассислар Враце химия комбинати учун бирнечта буғ қозонининг реконструкция ҳужжатларини тайёрлаб бердилар ва синов жараёнида иштирок этдилар. Бу ерда ҳам Кримиковци комбинатидаги каби қувончли натижалар қўлга киритилди. Бирнечта буғ қозони ишга туширилди.

Тошкентлик олимларнинг ёрдами билан юқоридаги корхоналарда қозоннинг лойиҳа қувватидан ўзиб кетиши билан бирга, жараёнлар ҳам такомиллаштирилди, ташқи муҳитни булғатувчи заҳарли азот оксиди чиқиши икки баравар камайди ҳамда коррозияга чек қўйилди.

Бургас нефть-химия комбинатида эса пойтахтимиз олимларининг иштирокида шу йил 10 августда дастлабки буғ қозони муваффақиятли ишга туширилди. Девня-1 нефть химия комбинатида июль ойида худди шундай воқеа содир бўлганди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев СССР билан БХР ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни «амалдаги интернационализм» деб таърифлаган эди. Биз юқорида тилга олиб ўтган воқеалар ҳам шундай интернационализмнинг нақадар чуқур илдиз отганлигидан далолат бериб турибди.

Б. ПЎЛАТОВ.

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

● Ҳозирги пайтда Болгария саноати мамлакат миллий даромадининг 60 процентига тенг маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Еттинчи беш йилликда саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми қарийб 35 процентга ортди, саккизинчи беш йилликда яна 30—35 процентга ортиши кутилмоқда.

● Болгария Халқ Республикаси 40 дан зиёд мамлакатда 600 дан ортиқ завод, технология линиялари ва қурилмаларини бунёд этди.

● Совет Иттифоқининг техник ҳамкорлигида еттинчи беш йилликда Болгария Халқ Республикасида 90 объектлар комплекти барпо этилди. Буларни лойиҳалаш ва қуришда 6 мингдан ортиқ совет мутахассислари иштирок этди.

● Кейинги 25 йил мобайнида республикада қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ҳажми қарийб 2,5 бараварга ортди.

● Саккизинчи беш йилликда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ҳажми 20—22 процентга, йиллик ғалла етиштириш 10,5—11 миллион тоннага етади. Бу аҳоли жон бошига 1200 килограмм ғалла етиштириш демакдир.

● Болгария аҳоли жон бошига ғалла етиштиришда жаҳонда тўртинчи, Европада иккинчи ўринда туради. Болгария тамаки етиштириш ва сигарета ишлаб чиқаришда жаҳонда биринчи ўринни, помидор етиштиришда иккинчи ўринни эгаллайди

● Чорвачилик соҳасида ҳам муҳим ютуқларга эришилди. Ялпи маҳсулот ҳажми 1956 йилга нисбатан 293 процентга ортди.

● Бугунги кунда Болгариянинг 28 олий ўқув юртида 85 минг 300 йигит-қиз таълим олмоқда.

● Турли илмий муассаса ва ташкилотларда 21470 илмий ходим ишламоқда. Бу 1970 йилга нисбатан икки баравар ортиқдир.

● Ҳозирги пайтда Болгария Халқ Республикасида 27 минг ўринли 58 та театр, шу жумладан 7 та опера театри ишлаб турибди. Шунингдек, мамлакатда 15 та симфоник оркестрлар, 10 минг кутубхона, 3500 кинотеатр халққа маданий хизмат кўрсатмоқда.

● Республика маданий ҳаётида 16494 та бадиий ҳаваскорлик коллективлари фаол активлик кўрсатиб, бу коллективлар ўз сафига қарийб ярим миллион кишини бирлаштирган. Ҳаваскорлар ўтган йили 100 мингдан ортиқ концерт кўрсатдилар, уларни 32 миллион томошабин кўрди.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

ЎЗБЕКИСТОН Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети давлатга мева ва сабзавот маҳсулотлари сотиш юзасидан областлар, районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1981 йил 1 сентябргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғи **Фарғона областида** қолдирилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

Наманган областига;

Самарқанд областининг ихтисослаштирилган Самарқанд районига;

Тошкент областининг Бўка районига (район партия комитетининг секретари Исломов, район ижроия комитетининг раиси Мўминов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи Содиқов, район қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифатини текшириш давлат бош инспектори Ибрагимов, район матлубот союзи правлениесининг раиси Бадалов ўртоқлар). Бу район сабзавот, картошка ва хўл мева тайёрлаш ҳажмини ошириб бажарди. Давлатга полиз экинлари топширишни 67,3 процент ва узум топширишни 18 процент бажариб, август ойида полиз экинлари сотиш планини 60,1 процент ва узум сотиш планини 18 процент ўстиришни таъминлади.

Байроқ Самарқанд областининг Пахтачи районидан олиб берилади.

Жиззах областининг Пахтакор районига;

Қашқадарё мева ва сабзавот маҳсулотлари аграр саноат ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли «Партия XIX съезди» ихтисослаштирилган совхозига;

Хоразм мева ва сабзавот маҳсулотлари аграр саноат ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли «Октябрь 50 йиллиги» ихтисослаштирилган совхозига;

Жиззах областининг Жиззах районидаги «Москва» колхозига;

Сирдарё областининг Сирдарё районидаги Ильич номли колхозга;

Тошкент областининг Бекобод районидаги «Ленинград» совхозига (директори Қаҳрамонов, партия ташкилотининг секретари Бердибоев, ишчилар комитетининг раиси Ширинов ўртоқлар). Бу совхоз турли сабзавот сотиш планини 200 процент, картошка сотиш планини 42, полиз маҳсулотлари сотиш планини 300, хўл мева сотиш планини 200 ва узум сотиш планини 20 процент бажариб, август ойида сабзавот сотиш планини 174 процент, картошка сотиш планини 42, полиз маҳсулотлари сотиш планини 277, хўл мева сотиш планини 200 ва узум сотиш планини 20 процент ўстиришни таъминлади.

Байроқ Сирдарё областининг Оқ олтин районидаги «Фарғона» совхозидан олиб берилади.

ЮТУҚЛАР ЧЕГАРА ЭМАС

ПАРКЕНТ районидаги «Гулбоғ» совхози чорвадорлари молларни қишловдан муваффақиятли олиб чиқиб қиш ойларида ҳам уларнинг маҳсулдорлигини оширишга эришиб, Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси пешқадамлари сафида бормоқдалар. Ички резерв ва имкониятлардан тўла фойдаланилаётгани туфайли гўшт, сут тайёрлаш ва бузоқ олиш саккиз ойлик планлари ошириб бажарилди. Шунинг учун совхоз бирқатор илғор коллективлар қатори КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Совхоз чорвадорлари ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилида давлатга пландаги 745 тонна ўрнига 882 тонна сут, 129 тонна ўрнига 168 тонна гўшт, 235 минг дона ўрнига 298 минг дона тухум, 11,6 тонна ўрнига 13 тонна жун сотиш мажбуриятини олган эдилар. Чорвачиликни жадал ривожлантириш йўлидан борилаётганлиги туфайли дастлабки муваффақиятлар қўлга киритилмоқда. Ҳозиргача давлатга 545 тонна сут, 13,6 тонна жун, 198 минг дона тухум, 108 тонна гўшт топширган совхоз чорвадорлари район хўжаликлари орасида илғорликни қўлдан бермаётирлар.

Хўжаликнинг қўйчилик фермаси коллективи эришаётган ютуқлар, айниқса, салмоқли бўлаётир. Чўпонлар йил бошида берган ваъдалари устидан чиқдилар. Мажбуриятда белгиланган 2400 бош ўрнига 2476 бош қўзи олиниб, қўйлар сони 5872 бошга етказилди. Ҳар юз бош совлиқдан 118 тадан соғлом қўзи олинди. Жалол Норматов, Маъмур Исломов, Мурат Аширалиев каби илғор чўпонлар эса бу кўрсаткични 125—150 бошга етказдилар.

— Қўйчилик нозик ва мураккаб соҳа,— дейди бош чўпон Тожиддин Жамолов.— Айниқса, эндигина туғилган қўзилар нимжон, касалга тез чалинувчан бўлади. Шунинг учун фермамизда меҳнат қилаётган ҳар бир чўпон қўзичоқлар ўзини ўнглаб олгунга қадар тиним билмайдилар. Қишин-ёзин зооветеринария қоидаларига амал қилган ҳолда иш юритиб, озуқани аниқ рацион асосида сарфлашга, қўйларнинг доим семиз бўлишини таъминлашга ҳаракат қиладилар. Натижада гўштга топширилаётган қўйларимизнинг ўртача тирик вазни 50 килограммни ташкил этмоқда.

Совхоз сут-товар фермаси меҳнат аҳли олиб бораётган ишлар ҳам ибратлидир. Мол туёғини кўпайтириб, маҳсулдорлигини ошириш, айниқса, подадаги соғин сигирлар зотини серсут сигирлар ҳисобига кўпайтириш — чорвадорларнинг доимий диққат эътиборида. Бунинг учун фермада барча шарт-шароитлар яратилган. Қорамоллар тўйимли ва сервитаминли озуқалар билан таъминланмоқда. Озуқаларни тарқатиш, сигирларни соғиб олиш, молхоналарни тозалаб туриш каби ишлар асосан техника зиммасига юклатилган.

БУТУНИТТИФОҚ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИ ҒОЛИБЛАРИ

— Совхозимизда жами 506 та қорамол бор бўлиб, шундан 361 тасини соғин сигирлар ташкил қилади,— дейди сут-товар фермаси мудири Мирдавид Ғуломов.— Сут соғувчиларимиз ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақият билан бажармоқдалар. Зоҳида Сиддиқова, Инобат Пирматова, Меҳри Ҳайитқулова сингари тажрибали соғувчиларимиз ҳозирданоқ йиллик планларини ортиғи билан бажариб қўйдилар. Йил охиригача ўз қарамоғларидаги соғин сигирлар маҳсулдорлигини 3500—4000 килограммга етказишга аҳд қилган бу пешқадамлар кунига ҳар бир сигирдан 8—10 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олмоқдалар. Шунингдек, бузоқбоқарларимиз, ҳам ваъдага вафо қилишяпти. Шу кунгача 361 та бузоқ олишга эришган бу чорвадорлар йиллик мажбуриятига ўзгариш киритдилар. Эндиликда бузоқлар сонини 400 ўрнига 466 бошга етказишни мўлжаллашмоқда.

Паррандачилик ҳам жадал ривожланиб, улар сони тобора ошиб бормоқда. Паррандабоқар. Доно Мусаев товуқларни алоҳида парвариш қилаётгани туфайли тухум етиштириш кўпаймоқда. Ўтган саккиз ой мобайнида ҳар куни товуқлардан 2150 тадан тухум олинди. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан анча кўпдир.

Қишлов — чорвадор учун синов даври. Маҳсулот етиштиришни кўпайтиришни ўйлаган чорвадор қиш тараддудини кўриб қўяди. Совхозда мўл ва тўйимли ем-хашак жамғаришга катта эътибор берилмоқда. Ҳозирданоқ 4020 тонна дағал хашак — 1290 тонна беда пичани, 1586 тонна сомон, 124 тонна табиий пичан тайёрланиб, 1526 тонна сенаж ва 3260 тонна силос бостирилди.

Маҳсулдорликнинг ошиб боришида чорвадорлар ўртасида ўтказилаётган ўзаро социалистик мусобақа муҳим аҳамият касб этмоқда. Ҳар ойда ғолиблар аниқланиб, қимматбаҳо совғалар билан тақдирланади. Чорвадорлар Қизил бурчагида кундалик жанговар варақалар чиқарилаётир. Бу варақаларда пешқадамларнинг кўрсаткичлари, юқори меҳнат унумдорлигига эришишдаги бой тажрибалари ўз аксини топмоқда. Районда ташкил этилган чорвачилик семинари ҳам соҳани жадал ривожлантиришда муҳим роль ўйнамоқда. Навбатдаги семинар шу совхозда ўтказилиб, чорвадорлар одатдагидек илғор тажрибаларни ўртоқлашдилар, фермаларда бўлиб, ютуқларни таъкидлаш билан бир қаторда йўл қўйилаётган айрим камчиликларни кўрсатдилар, уларни бартараф этиш юзасидан дўстона маслаҳатлар беришди. Совхоз чорвадорлари билдирилган фикр-мулоҳазалар юзасидан мавжуд резерв ва имкониятларни ишга солиш тадбирларини белгилаб олдилар.

А. ҲАЙДАРОВ.

КАПИТАНЛАР АҲДИ

ПАХТАКОРЛАР учун энг масъулиятли давр — йиғим-терим яқинлашяпти. Бекобод районидаги «Далварзин» совхози механизаторлари ҳам терим мавсумини ҳар томонлама ҳозирлик кўрган ҳолда кутиб олаётирлар.

— Бу йил хўжалигимизга 5 та янги пахта териш машинаси ва 10 та тележка етказиб берилди,— дейди совхоз марказий ремонт устахонаси мудирининг ўринбосари Азимжон Ортиқов.— Шу туфайли машина терими бошлангач, пахтазорларга 47 та «зангори кема» олиб чиқамиз. Теримни ипатоволикларнинг илғор иш усулида ташкил этиш учун пахта ташишга 180 та тележка ҳам ажратганмиз. Шунингдек, 9 та кўрак териш ва 21 та кўсак чувиш машиналари ҳам ремонтдан чиқарилган.

Совхоз механик-ҳайдовчилари бу йил ялпи ҳосилнинг 7 минг тоннасини пўлат этаклардан тўкиш мажбуриятини олганлар. Илғор «зангори кема» капитанларидан И. Болтабоев, А. Жалилов, Ж. Сулаймонов, К. Мавлонов, Н. Дадабоевлар эса мавсумда машиналари билан 150—200 тоннадан «оқ олтин» териб беришга аҳд қилишди.

К. РАҲМОНБЕРДИЕВ.

БОҒЛАРНИ БИОЛОГИК ИҲОТА ЭТИШ

Республиканинг ўрмончилари тоғлардаги боғларни қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан биологик иҳота этиш методини қуллай бошладилар. Улар олма қуртига қарши курашда илк бор трихограмма ишлатдилар. Наманган ўрмон хўжалигида юз гектар олмазорга нафли хашаротлар қўйиб юборилди. Айни маҳалда Чирчиқ ўрмон хўжалигининг тоғлик зонасидаги катта ёнғоқзор ва мевазорларга ҳам «қанотли посбонлар» десанти туширилди.

Тошкент ўрмон хўжалик ишлаб чиқариш бирлашмасида биологик лаборатория барпо этилди. Бу ерда ҳашаротларни урчитадиган механизациялашган икки линия ўрнатилди. Ҳашаротлар 14 минг гектар боғ ва ёнғоқзорни ўз ҳимоясига олади. Сурхондарё, Самарқанд областлари ва Қорақалпоғистон АССРнинг ўрмон хўжаликларида ҳам шундай лабораторияларни ташкил этиш мўлжалланади.

(ЎзТАГ).

КЎРГАЗМА ЗАЛЛАРИ БЎЙЛАБ

ЎЗБЕКИСТОН МАФТУНИ

ЎЗБЕКИСТОН Рассомлар союзининг марказий кўргазмалар залида республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Павел Петрович Беньков таваллудининг 100 йиллигига бағишланган хотира-кўргазмасини тасвирий санъат мухлислари ҳамон катта қизиқиш билан томоша қилмоқдалар.

П. П. БЕНЬКОВ Қозон шаҳрида таваллуд топди. У шу ердаги бадиий билим юртида ўқиди, сўнгра эса Ленинграддаги бадиий академияда таҳсил кўрди. Академияни тугатгач Қозонга қайтиб, ўзи учун қадрдон бўлган бадиий билим юртида ўқитувчилик касбида иш бошлади. П. Беньков ўзининг рассом ва ўқитувчи сифатидаги дастлабки фаолияти билан ёш татар тасвирий санъатининг шаклланиши ва тараққиётига муҳим ҳисса қўшди.

1928 йилда қисқа муддат билан Ўзбекистонга келган П. Беньков бу ўлканинг ўзига хос табиатига мафтун бўлиб, юртимизда яшаб қолишга аҳд қилди. Ана шу йилнинг ўзида у Ўзбекистонга бағишланган ўнга яқин асарлар ишлади. Бу асарларида рассом кишиларнинг кундалик ҳаёти ва меҳнатини тараннум этишга интилди.

П. П. Беньков ўлкамизнинг Самарқанд, Бухоро ва Хива каби кўҳна шаҳарларида ҳали-ҳанузгача сақланиб қолган архитектура обидаларидан чексиз ҳайратга тушди ва у ўзининг асарларида ҳам инсон ақлу-заковатининг ноёб мўъжизаси даражасига кўтарилган бу иншоотлардаги нафосатни, ўзбек халқининг миллий характерига хос фазилатларни бадиий ифодалашга интилди.

Рассомнинг кўргазмага қўйилган Бухоро туркумига оид полотнолари томошабин қалбини ўзининг енгил тасвирий услуби билан мафтун этади. Буни биз «Бухоронинг ёпиқ бозори» (1924), «Бухоро кўчаси», «Кўча хаттоти» (1929), «Кўҳна Бухоро» (1931), «Чойхона» каби асарлар билан яқиндан танишганда яна бир бор ҳис қиламиз.

Ўзбек халқининг ўзига хос турмуш тарзига мафтун бўлган мўйқалам соҳиби миллий урф-одатларимиз жуда яхши сақланган энг чекка жойларни бориб кўришга аҳд қилди. Шу мақсадда у 1930 йилда Хивага борди. П. Беньковни бу ерда архитектуранинг кўҳна ёдгорликлари, халқ амалий санъатининг бой анъаналари мафтун этди. Шаҳарнинг Г...қ архитектурасига хос нодир иншоотлари ғоят ҳаяжонга солди. Бу ерда рассом ўзининг «Хива», «Хоразмдаги чиғириқ», «Полиз маҳсулотлари бозори», «Хива чархлари» каби жозибали асарларини яратди.

Санъаткор «Хивалик қиз» (1931) номли машҳур картинасини ҳам шу ерда ишлади. Меҳнат мавзуси бу картинада ғоят латиф ва шоирона ифодаланганлигини кузатамиз. Рассом томошабинни ўз қаҳрамонининг ҳаракатидаги нафосатдан завқланишга, унинг қиёфасидаги самимиятдан руҳланишга мажбур қилади...

1930 йилда Павел Петрович Самарқанд шаҳрида яшай бошлади ва бу ерда умрининг йигирма йиллик энг самарали дамларини ўтказди. У бадиий билим юртида ўқитувчилик қилиш билан бирга ўзининг асарлари билан республика кўргазмаларида актив иштирок эта бошлади.

Шу йиллар давомида рассом республикамизнинг янги ҳаётига бағишланган йирик тематик полотнолар ишлаш устида қизғин иш олиб борди. Павел Петровични ўзбек хотин-қизларининг тақдири ғоят ҳаяжонга солар эди. Чунки асрлар бўйи зулматда кун кечириб, инсоний ҳақ-ҳуқуқи ва эрки поймол бўлиб келган аёллар Улуғ Октябрь инқилоби ғалабасидан кейингина янги жамиятнинг актив қурувчилари сафидан муносиб ўрин олган эдилар. Мусаввирнинг «Ҳужум» ипак йигирув фабрикасида» (1932), «Регистонда 8-март» (1933) номли картиналарида ана шу мавзу ўзининг ёрқин ифодасини топди.

Бу асарлардан сўнг П. Беньков республикамизда индустрлаштириш ва колхоз қурилиши даври ўз аксини топган бир қатор картиналар ишлади. «Работстрой» ва «Орзу қилинган ҳосил» полотнолари шулар жумласидандир. Шунингдек, бу даврда рассом тарихий мавзуга ҳам мурожаат этиб «Ўзбекистон ССРнинг эълон қилиниши» (1940), «Бухоронинг 1920-йилда қизил отрядлар томонидан ишғол қилиниши», «Тоғдаги кавалерия», «Сўнгги душман» каби асарларини яратди.

Улуғ Ватан уруши ва ундан кейинги йилларда ҳам П. Беньков турли мавзу ва хилма-хил жанрларда бир қатор картиналар, портретлар ишлади. Хусусан, «Фронтдан мактуб», «Жангчига совға», «Қаҳрамон она», «Рассом З. Ковалевская портрети», «Колхозчи аёл» каби асарлар шулар жумласидандир.

Урушдан кейинги даврдаги изланишларида рассом кишиларнинг маиший ҳаётидаги қувонч ва нафосатни уларни ўраб турган муҳитдаги меҳнат фаолиятлари билан гармоник равишда уйғунлаштириш орқали тасдиқ этади.

П. П. Беньковнинг 1945—1948 йилларда ишлаган ранг-тасвир жанридаги «Дугоналар», «Фронтдан мактуб», «Она-Ватанга», «Янги оилада», «Кузги ҳовли», «Баҳор» каби ажойиб асарлари ўзбек ва совет тасвирий санъатининг дурдона асарлари хазинасига қўшилган муносиб ҳисса бўлди.

Устоз санъаткор П. Беньковнинг маҳаллий халқ орасидан дастлабки рассомларни тарбиялаб етиштиришдаги хизматлари ҳам салмоқлидир. 1930 йилдан бошлаб у йигирма йил давомида Самарқанд бадиий билим юртига раҳбарлик қилди.

1949 йилда унга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби» деган юксак унвон берилди. Шу йилнинг бошларида эса П. П. Беньков СССР Бадиий академиясининг ҳақиқий аъзолиги номзодлигига кўрсатилди. Бироқ у 1949-йилнинг 16-январида оламдан кўз юмди. Партия ва ҳукуматимиз истеъдодли санъаткорнинг номини абадийлаштириш мақсадида Тошкент бадиий билим юртига унинг номини берди.

Атоқли рассом П. П. Беньковнинг 100 йиллик юбилейига бағишланган кўргазмадаги асарлар Ўзбекистоннинг бетакрор манзараларини тараннум этади ва улар ўз навбатида тасвирий санъат ихлосмандлари хотирасидан мустаҳкам ўрин олиб, янги меҳнат зафарларига чорлашга, совет кишиларининг эстетик дидини шакллантиришга хизмат қилади.

Т. ОДИЛБЕКОВ,
санъатшунос.

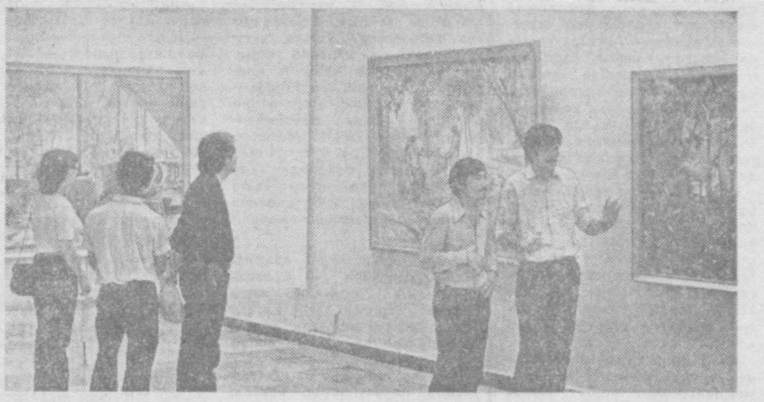

Ўзбекистон ССР Рассомлар союзининг марказий кўргазмалар залида намойиш қилинаётган республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби Павел Петрович Беньков асарларининг хотира—кўргазмасини кўп сонли тасвирий санъат ихлосмандлари катта қизиқиш билан томоша қилмоқдалар. Суратда: кўргазма залларида.

Юқоридаги суратларда: кўргазмага қўйилган атоқли рассомнинг «Боғда. Студент қизлар» ва «Дугоналар» номли асарларининг фоторепродукцияси.

С. Маҳкамов ва автор фотолари.

КУН ТАРТИБИДА: ИШЧИ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ МАСАЛАСИ

БУГУН ТОШКЕНТДА «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида ҳунар-техника таълими системасида малакали кадрлар тайёрлашни планлаштиришни такомиллаштириш проблемалари»га бағишланган Бутуниттифоқ илмий-амалий конференцияси ўз ишини бошлайди.

Конференция СССР ҳунар-техника таълими Давлат Комитети, Бутуниттифоқ ҳунар-техника таълими илмий-текшириш институти ва Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими Давлат комитети ҳамкорлигида уюштирилди. Конференция қатнашчилари уч кун давомида халқ хўжалиги учун мутахассис ишчи кадрлар тайёрлаш, ҳунар-техника таълимини такомиллаштириш билан боғлиқ бўлган актуал масалаларни муҳокама қилишади.

Конференция ишида ҳунар-техника таълими системаси мутахассислари, олимлар, кўпгина иттифоқдош республикаларнинг вакиллари иштирок этадилар.

Иттифоқ миқёсида ўтказилаётган бу тадбирда ҳунар-техника таълими системаси ходимларининг ўнинчи беш йилликда қўлга киритган ютуқлари, ўн биринчи беш йилликда амалга оширилиши лозим бўлган энг муҳим вазифалар муҳокама қилинади.

ТЕХНИКА ТАХТ

БУ ЙИЛ Чиноз райони пахтакорлари етиштирилаётган ҳосилнинг 80 процентдан кўпроғини «зангори кема»лар ёрдамида йиғиб-териб олишга аҳд қилганлар. Шу кунларда хўжаликларда машина теримига қизғин ҳозирлик кўриляпти.

Яна кўп ўтмай пахтазорларга 193 та терим агрегати чиқарилади. Ҳозир уларнинг ҳаммаси ишга шай турибди.

Машина теримига тайёргарлик, айниқса, Охунбобоев номли колхозда пухта ташкил этилган. Хўжаликда барча «зангори кема»лар, кўсак ва тўкилган пахтани териш машиналари пахтазорларга олиб чиқишга тахт. Терим техникасидан юксак унум билан фойдаланиш учун ҳар бир «зангори кема»га иккитадан механик-ҳайдовчи бириктириб қўйилган.

Райондаги «Қизил Октябрь», Энгельс номли колхозлар механизаторлари ҳам терим техникаси ремонти тугалланганлиги ҳақида рапорт бердилар.

Хўжаликларда ғўза дефолиациясига ҳам пухта тайёргарлик кўрилган эди. Бу йил асосий майдонларга дефолиантлар трактор аппаратлари ёрдамида сепиляпти. Шу мақсадда 70 та ОВХ-14 ва ОВХ-28 пуркагичларидан фойдаланилмоқда.

А. РАҲИМОВ.

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Халқ депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитети маълум қиладики, XVII чақириқ халқ депутатлари область Советининг VII сессияси 1981 йил 12 сентябрь соат 11 да область партия комитетининг мажлислар залида очилади.

Депутатлар шу ерда соат 9 дан бошлаб рўйхатга олинадилар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

УЙДИРМА ФОШ ҚИЛИНДИ

КОБУЛ, 7 сентябрь. (ТАСС). Афғонистон Демократик Республикаси халқ қуролли кучларининг расмий вакили Покистон маъмурларининг гўё АДР ҳарбий ҳаво кучларининг қирувчи самолётлари Чаман шаҳри районида Покистон осмонига бостириб кириб ўққа тутди, деган даъволарини қатъиян рад этди.

Расмий вакил Бахтар агентлиги мухбирининг саволига жавоб қайтариб, Покистон маъмурлари тўнкаётган бу айбни асоссиз деб баҳолади. Шу хилдаги уйдирмалар Афғонистоннинг янги тинчлик ташаббуслари олға сурилган бир пайтда қилинган пропаганда найрангларининг биридир, деди у. Ана шу найранглардан кузатилган мақсад Афғонистон билан Покистон ўртасидаги муносабатларга путур етказишдан ва халқаро вазиятни чигаллаштиришдан иборатдир.

ОЯТИЛЛО ҲУМАЙНИНИНГ НОМАСИ

ТЕҲРОН, 7 сентябрь. (ТАСС). Эрон Ислом Республикасининг раҳбари Оятилло Ҳумайни халққа номасида Қўшма Штатлар Эронга қарши ашаддий кўпорувчилик кампаниясини олиб бораётганлигини таъкидлади. У Америкага ёлланган сотқинларни Теҳронда бир қанча портлашларни уюштиришда айблади. Ана шу портлашлар натижасида президент Ражаи билан бош министр Баҳонар, шунингдек мамлакатнинг бирқанча юқори мартабали давлат ва ҳукумат арбоблари ҳалок бўлдилар. «Эрон инқилобига қарши шиддатли курашда қуролдан тортиб туҳматгача ҳамма воситалардан фойдаланаётган Америка ва унинг қўғирчоқлари жиноий қўллари халқимизнинг қонига беланган»,— деди Ҳумайни.

Оятилло Ҳумайни Исроил сионистларининг босқинчилик сиёсатига қарши курашаётган араб мамлакатларининг бирлигини кўпоришга қаратилган ишлар кучайиб кетганлиги учун айбни АҚШ ва унинг гумаштаси Садат зиммасига юклади. У араб мамлакатлари халқларини ана шу хиёнаткорона ишга қатъий зарба беришга чақирди.

Ҳумайни Садатнинг ҳукумати оппозициячи кучларга нисбатан ўтказаётган оммавий репрессиялар биринчи навбатда Исроилнинг агрессив мақсадларига хизмат қилади, деб уни айблади.

Ҳумайни Эрон маъмурлари ва руҳонийларининг намояндаларига қарши террорчилик ҳуружлари авж олиб кетганлиги тўғрисида гапириб, бу ҳуружлар «бизни орқага улоқтириб ташлай олмайди. Бизнинг халқимиз АҚШнинг кирдикорларига қарши курашда яна ҳам қатъийроқ бўлиб қолади», деди.

АҚШ президенти Р. Рейганнинг нейтрон қуролини серияли ишлаб чиқариш ҳақидаги қарорига тинчликсевар инсоният кескин қарши чиқмоқда. Суратда: парижликлар Америка элчихонаси олдида Пентагоннинг хавфли планларига қарши ўз норозиликларини билдирмоқдалар.
АП — ТАСС телефотоси.

МОСКВА ЦИРКИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

БРАЗИЛИА, 8 сентябрь. (ТАСС). Бразилиянинг Сан-Паулу шаҳрида Москва цирки гастроли катта муваффақият билан ўтмоқда. Труппа кўрсатаётган программадаги барча номерларни бразилиялик томошабинлар олқишлаб кутиб олмоқдалар. Маҳаллий матбуот совет артистларининг юксак маҳоратини таъкидламоқда.

Москва цирки Белу-Оризонти ва Рио-де-Жанейро шаҳарларида ҳам ўз маҳоратини намойиш этади.

ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДАГИ ҲУЖЖАТЛАР ТЎПЛАМИ

ДЕҲЛИ, 8 сентябрь. (ТАСС мухбири). «Каламкар пракашан» нашриёти «Ҳиндистон-Совет ҳамкорлиги» сарлавҳаси остида ҳужжатлар тўпламини нашр этди. Бу тўпламга совет ва ҳинд раҳбарларининг икки мамлакат ўртасидаги муносабатларга бағишланган нутқларидан олинган парчалар, Ҳиндистондаги таниқли сиёсий ва жамоат арбобларининг мақолалари кирган. Тўплам тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Совет-Ҳиндистон Шартномаси имзоланганлигининг 10 йиллигига бағишланган.

«Совет Иттифоқи билан дўстликка Ҳиндистон алоҳида аҳамият бермоқда», деб таъкидлайди Ҳиндистон ташқи ишлар министри Нарасимха Рао тўпламнинг сўзбошисида. Министр совет ва ҳинд халқларининг қимматли бойлиги бўлган икки мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг «ғоят аҳамиятли эканлигини» уқтириб ўтади.

Совет-Ҳиндистон ҳамкорлиги, деб ёзади Ҳиндистон миллий конгресси ҳукмрон партиясининг бош секретари Ш. С. Мохапатра, социал-сиёсий системалари турлича бўлган давлатлар ўртасидаги алоқалар учун намуна бўлиб хизмат қилади. Муаллиф Совет-Ҳиндистон муносабатларини Осиёда тинчликнинг муҳим омили деб ҳисоблайди.

Таниқли жамоат арбоби, бир неча йил давомида Ҳиндистоннинг СССРдаги элчиси лавозимини эгаллаган И. К. Гужрал КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Ҳиндистон-Совет дўстлигини мустаҳкамлашга жуда катта ҳисса қўшганлигини таъкидлайди. Л. И. Брежневнинг давлат арбоби сифатидаги тажрибаси, донишмандлиги ер юзининг турли районларида тинчликни сақлаб қолишга кўп жиҳатдан ёрдам берди. Кўпдан бери Ҳиндистон халқининг дўсти ҳисобланган Л. И. Брежнев Ҳиндистон-Совет муносабатларини ривожлантиришга катта ҳисса қўшди, деб ёзади И. К. Гужрал. Л. И. Брежневнинг 1973 ва 1980 йилларда Деҳлига қилган визитлари икки мамлакат ўртасидаги алоқалар тарихида муҳим босқич бўлди.

А. НИКОЛАЕВ.

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

● ГАВАНА. Куба пойтахти йил сайин ўсиб ва гўзаллашиб бормоқда. Шаҳарнинг 9 ва 12 қаватли уйлар қурилган янги районлари айниқса чиройлидир. Шу беш йилликнинг ўзидагина Гаванада қарийб 40 мингта квартира фойдаланиш учун топширилади. Бу эса ўтган беш йилликдагига нисбатан икки баравар кўп бўлади. Қурилиш ишлари йирик блокли ва панел қурилиши асосида замонавий усулларда олиб борилмоқда.

● ВЕНА. Австрия пойтахтида метрополитеннинг узунлиги икки километрдан кўпроқ бўлган янги участкаси очилди. Бу участка Венадаги Медлинг ва Хицинг районларини боғлади. Бу трассанинг хусусияти шуки, у ер юзасида шаҳар электричкасининг собиқ линияси ўрнида ўтказилди. Бу трассанинг ишга туширилиши билан Вена метросининг узунлиги 25 километрга етди.

● НЬЮ-ЙОРК. Нью-Йорк марказида тўрт қаватли турар-жой биноси қулаб тушганлиги натижасида бир киши ҳалок бўлди, қарийб 10 киши жиддий жароҳатланди. Бу бино 180 йилдан кўпроқ муқаддам қурилган бўлиб, охирги марта шу асрнинг бошида ремонт қилинган эди. Бироқ муниципалитетнинг бино емирилиш ҳолатида турганлиги тўғрисида барча огоҳлантиришларига қарамай, унинг эгалари зарур ремонт ишларини ўтказиш учун пул ажратишни истамадилар. Маъмурларнинг хабар беришича, авария вақтида шу бинода истиқомат қилувчи кишиларнинг кўпчилиги ишда бўлган. Шу боисдан ҳам кўплаб кишининг жони омон қолган.

● ДЕҲЛИ. Деҳлидаги йўлдош шаҳарларни жадал ривожлантириш юзасидан амалга оширилаётган программа Ҳиндистон пойтахтига ёрдам беради. Бу программа Деҳлига бевосита яқин ерда жойлашган 18 та кичик шаҳарни ўз ичига олади.

Ҳозирги вақтда шаҳар аҳолисининг сони 5 миллион кишидан ошиб кетди ва яқин атрофдаги районларнинг аҳолиси иш қидириб доимо бу ерга келаётганлиги туфайли аҳоли тез кўпайиб бормоқда. Йўлдош шаҳарларнинг ривож топиши ана шу жараённи тўхтатиб туришга ёрдам беради. Йўлдош шаҳарларда уй-жой қурилиши интенсив олиб борилмоқда ва Деҳли атрофидаги баъзи саноат корхоналари ўша жойларга кўчирилмоқда.

● ЖАКАРТА. Индонезиядаги Жокьяркарта шаҳрининг бир қисми очиқ ердаги музейга айланмоқда. Ҳукумат қарорига мувофиқ кўчалардан бири ва унга туташиб кетган кварталлар яна ўзининг аввалги кўринишига ва эҳтимолки, аввалги аҳамиятига эга бўлади. Шаҳарнинг бу қисми фақат пиёдаларнинг юриши учун очиқ бўлади.

Жокьяркарта ўзининг бой ўтмишига эга. Мустақиллик учун олиб борилган кураш йилларида шаҳар кўчалари қонли жанглар майдонига айланиб кетган эди. «Жокьяркарта кунлари» номи билан мамлакат йилномасига кирган бу воқеалар озодлик учун курашувчиларнинг ватанпарварлиги, қаҳрамонона матонати рамзи бўлиб қолди. Шаҳар ўзининг анъанавий санъати ва қадимий бадиий ҳунар ва касблари билан ҳам бошқа мамлакатларда шуҳрат қозонган.

(ТАСС, 7 сентябрь).

МАКТАБМИСАН, МАКТАБ!

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОНИДАГИ НАЗАРБЕК КЎЧАСИДА 1176 ЎРИНЛИ МАКТАБ МУДДАТИДАН БИР ЙИЛ ОЛДИН ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

Акмал Икромов районининг Назарбек кўчасида қад кўтарган — Оқилхон Шарафиддинов номли 129-мактаб «Узгипрогор» институтининг лойиҳаси асосида қурилди. Янги билим даргоҳи ўзига хос архитектура кўринишига эга. Экспериментал мактабда тарбия олаётган ўқувчиларнинг қувончи чексиз.

Бинонинг биринчи қаватида бирйўла 300 бола овқатланиши мумкин бўлган ошхона жойлашган. Ошхона ёнидаги залда ҳар қандай маданий-оммавий тадбирларни ҳам ўтказиш мумкин. Кенг ёруғ спорт зали зарур инвентарлар билан жиҳозланган.

Техник воситалар ва кўргазмали қуроллар билан таъминланган синф хоналарини кўздан кечирамиз. Чет тили ва рус тили кабинетларига лингафон аппаратлари ўрнатилган. Уларнинг ёрдамида ўқувчилар предметларни чуқур ўзлаштирадилар. Телевизион аппаратлар билан жиҳозланган студия эса синф хоналарида ўтказилаётган дарс жараёнларини кузатиб боришга имкон беради.

Мактабда яратилган яна бир қулайлик — куни узайтирилган группаларнинг ташкил қилинганлигидир. Бу ерда ўқувчилар бир неча марта овқатланишлари, ҳордиқ чиқаришлари, дарс тайёрлашлари мумкин.

— Давлатимиз бу қурилиш учун 1 миллион 150 минг сўмлик маблағ сарфлади, — дейди мактаб директори М. Гадойбоев, — қурувчилар Назарбек зилзиласи оқибатларини тугатиш мақсадида амалга ошираётган энг хайрли ишларидан бири ана шу билим масканини муддатидан олдин фойдаланишга топширилишидир.

Ҳа, азамат қурувчилар чинакамига ғайрат кўрсатиб меҳнат қилдилар. Мактаб план бўйича 18 ой ичида қурилиши керак эди. «Главташкентстрой»нинг 12-трести 49-қурилиш бошқармаси коллективи уни муддатидан бир йил аввало фарзандларимизга тортиқ этишди.

— 1176 ўринли мактабнинг очилиш маросимида ўқувчиларнинг хурсандчилигига шерик бўлганимизда жуда фахрланиб кетдик, — дейди бошқарма прораби А. Цепеман. — Қурилиш муддатларини бундай қисқартиришда инженер-лойиҳачиларимиз иштироки ҳам салмоқли натижалар берди.

Лойиҳа бўйича бино монолит бетон конструкциялари ёрдамида қад кўтариш кўзда тутилган эди. Лекин бу бирмунча оғир ҳамда кўп вақт талаб қиладиган жараён қурилиш муддатини деярли бир йилга қисқартириш мақсадида йиғма темир-бетон конструкцияларини қўллаш лойиҳаси ишлаб чиқилди. Буюртма берилган заводлардан керакли темир-бетон узеллари бетўхтов келтирила бошланди. Шундай қилиб, кўзланган мақсадга эришдик. Б. Валиев, М. Исоқов, В. Пискохо бошлиқ бригадаларнинг аъзолари бу ишда жонбозлик кўрсатиб меҳнат қилдилар.

...Ҳар тонг қирмизи галстук таққан пионерлар, октябрятлар ва эндигина билим сабоқларини олишга киришган кичкинтойлар мактаб томон йўл олар эканлар, ана шундай муҳташам, ажойиб билим маскани ҳадя этган қурувчиларга раҳмат демоқдалар.

А. НОСИРОВА.

Тошкентда давом этаётган Ленин комсомоли номидаги Москва театрининг гастроль спектакллари санъат ихлосмандларида катта қизиқиш уйғотмоқда.

Москвалик санъаткорлар пойтахтимизда намойиш қилаётган спектакллар орасида таниқли драматург Михаил Шатровнинг «Революцион этюд» асари совет театр санъати Лениннномасига қўшилган улкан ҳиссадир.

Суратда: СССР халқ артисти Татьяна Пельтцер таниқли революционер Клара Цеткин ролида.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Суратда: ана шу спектаклдан саҳна. В. Ульянов ролида — РСФСРда хизмат кўрсатган артист Олег Янковский.

С. Маҳкамов фотолари.

БИЛАСИЗМИ?

«КИЙИМ-КЕЧАК НОМЛАРИ»

Археологик қазилмалар, қадимги туркий ёзма ёдгорликлар кўчманчи ота-боболаримизнинг асосий кийим-кечаклари теридан бўлганлигини исботлайди. Бинобарин, кўйлак сўзининг этимологияси (асли келиб чиқиши) ҳам қадимги туркий кунлак сўзидан бўлиб, унинг ўзаги кўн-хом тери маъносини англатади.

Кийим-кечак номларига оид бу хилдаги фикрлар филология фанлари кандидати Муҳаррам Асомиддинованинг яқинда Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти томонидан чоп этилган «Кийим-кечак номлари» деган китобида батафсил баён этилган. Рисола кийим-кечак номларининг тематик группалари, лексик-семантик хусусиятлари, аталиш принциплари, грамматик тузилишига оид қисмлардан иборат.

Муаллиф кийим-кечак номларини қадимги туркий ёзма ёдгорликлар ва эски ўзбек тилига оид асарлардан ҳамда ҳозирги ўзбек ёзувчи ва шоирларининг насрий ва назм асарларидан тўплаган. Китоб учун материал йиғиш жараёнида кўпгина кийим-кечак тикувчи чеварлар ва усталар билан суҳбатлашган, музей ва театр фондида сақланаётган кийим-кечакларни кўздан кечирган, фақат тилшуносликка оид асарнигина эмас, балки этнографияга доир асарларни ҳам, шу билан бирга бичиш-тикиш ҳақидаги турли хил китоб, қўлланмаларни ҳам синчиклаб кўриб чиққан. Бу изланишлар, ҳеч шубҳасиз, асарда тилга олинган фактларнинг тўла ва аниқ ёритилишини, асарнинг илмий савиясини оширишга хизмат қилган.

Муаллиф асарнинг кириш қисмида этнограф Н. П. Горбачеванинг совут, жиба, чоройна кабилар кийим эмас, зарур бўлгандагина кийиладиган уруш қуролларидир деган фикрини ишонарли далиллар асосида тўғри рад этган. Ҳақиқатдан ҳам кийимлар уст кийим, ички кийим, бош кийим, оёқ кийим дейилишидан ташқари ҳарбий кийим, ов кийими, спорт кийими, иш кийими, уй кийими каби алоҳида турларга ажратилиши ҳеч кимга сир эмас. М. Асомиддинова кийим-кечакларнинг вужудга келиш тарихи инсоният тарихи билан, меҳнат жараёни билан боғлиқ эканлигини таъкидлайди.

Асарда кийим-кечак номларининг лексик-семантик хусусиятлари тўла ва атрофлича ёритилганлиги билан бошқа қисмлардан ажралиб туради. Бу қисмда, кийим, чопон, чақмон, камзул, қалпоқ, қулоқчин, дўппи, рўмол каби номларнинг маъно жиҳатдан тадрижий тараққиёти этимологияси ҳамда лексик-семантик хусусиятлари муфассал таҳлил қилинган. Айрим кийим-кечак номларини қардош тилларда ва шеваларда қай йўсинда қўлланишини ҳам қайд этилган. Кўпгина сўзларнинг асл келиб чиқиши, этимологияси тўғри аниқланган.

Китоб охирида кийим-кечак номларининг грамматик тузилиши мухтасар, лекин аниқ таҳлил қилинган. Бу қисмда дўппи, камзул, тўн, чопон сингари туб номлари ҳамда турли хил қўшимчалар ёрдамида вужудга келган ясама номлар, шунингдек содда ва мураккаб таркибли номлар кўпгина мисоллар орқали кўрсатилиб, кийим-кечак номларининг грамматик усулда ясашга нисбатан семантик усулда ҳосил этиш маҳсулдор деб жуда тўғри хулоса чиқарилган.

Китобда айрим камчиликлар, ноаниқлар ҳам мавжуд. Масалан, муаллиф пўстин сўзи ҳақида фикр юритар экан, пўстин (форсча-тожикча пўст — тери, -ин, аффикс) тарзда кўрсатади. Фикримизча, бу сўз аслида пўст-тўн тарзида бўлиб, у пўстин шаклига келиб қолган.

Қайд этилган камчиликлардан қатъий назар, М. Асомиддинованинг ушбу монографиясида тилимизнинг профессионал лексик қатламлардан бири — кийим-кечак номлари этно-лингвистик планда, ёзма манбаларга қиёсланган ҳолда тавсиф ва таҳлил қилинган. Шу туфайли ҳам бу асар фақат ўзбек тилшунослигигагина эмас, балки умумтуркий тилшунослигига қўшилган муҳим ҳиссадир.

А. ИШАЕВ,
М. ТУРОБОВА,
филология фанлари кандидатлари.

ТОШКЕНТ: КЕЧА ВА БУГУН

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ КЎРГАЗМАСИДА

Бугунги Тошкент катта қурилишлар майдонига айланган. Охунбобоев номли майдонда қад кўтараётган 20 қаватли меҳмонхона, 350 метрлик телевизион минора, метрополитеннинг янги линиялари, турар-жой массивлари — ҳамма-ҳаммаси шаҳримиз кўркига-кўрк бағишлаяпти. Тошкентлик бинокорлар тез ва соз қуришда ҳозир катта тажриба тўплаганлар. Улар бажараётган бунёдкорлик ишлари ҳақида Ўзбекистон ССР Халқ хўжалик ютуқлари кўргазмаси залларида қизиқарли формада ҳикоя қилинмоқда. Бу ерда «Тошкент қурилмоқда» номли кўргазма очилган. Унда қадимий ва навқирон Тошкент манзараларини тасвирловчи фотосуратлар бор.

Зилзиладан кейин Тошкентда қурилиш ишлари кенгайиб кетди. Биргина ўнинчи беш йилликнинг ўзида неча миллион квадрат метр сатҳли турар-жой бинолари, 71,2 минг ўринли мактаб ва болалар боғча-яслилари, 3095 ўринли касалхоналар, 4600 кишини қабул қиладиган поликлиника за бошқа кўплаб маданий-маиший бинолар қурилди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Злобиннинг бригада пудрати усулида қурилган кўплаб бинолар, кундан-кунга чирой очиб бораётган Халқлар дўстлиги майдони кўринишлари кўргазмадан кенг ўрин олган. Шунингдек зилзилага бардошли қилиб қурилаётган уй-жойлар ҳақида атрофлича маълумот берилган.

М. ЗАРИПОВ.

ҚОРА ЛАЙЛАК

Бундан 50—60 йил муқаддам лайлаклар Тошкентда жуда кўплаб уя қурганликлари яхши маълум. Саноатнинг тез суръатларда ўсиши, шовқин-суроннинг кўпайиб кетиши натижасида кейинги йилларда лайлаклар шаҳри азимни тарк этишди. Уларни эндиликда қишлоқ районларида учратиш мумкин. Масалан, бу йил бир йўла 6 жуфт лайлак Оққўрғон районидан макон топди. Уларнинг энг катта уяси «Партия XXII съезди» колхози идорасининг қаршисида.

Март ойининг охирларидан сентябрь — октябрь ойларигача йўловчилар катта йўлнинг чеккасидаги уясида бир оёғини қанотлари остига яшириб олган лайлакларни узоқ томоша қилишади. Оқ лайлакларнинг ана шундай уялари Коммунистик, Ғалаба, Бекобод, Чиноз районларида ҳам мавжуд.

Афсуски, «СССР Қизил китобига» киритилган қора лайлаклар ҳақида бундай гапларни айтиш қийин. У жуда ноёб қуш. Фақат республикамизнинг тоғли районларида уя қуради.

Чирчиқдан 40 километрлар чамаси юқорида Оқсоқотада «Белдерсой» спорт овчилик хўжалиги жойлашган. Бу ерда ноёб ҳайвонларнинг катта коллекцияси жамланган. Хўжаликда қора лайлакни ҳам учратиш мумкин.

— Ўтган йили икки жуфт қора лайлак уя солган эди, — дейди хўжалик егери Юнусмат Нузелметов. — Ов мавсуми бошланганида аллақандай дайди ўқ уларнинг бирини нобуд қилди. Лайлакларнинг бир-бирига садоқати жуда беқиёс бўлар экан. Шу кундан бошлаб нобуд бўлган қушнинг жуфти ҳам кўринмади. Ҳозир хўжалигимизда бир жуфт қора лайлак қолган, холос. Улар ҳам бу йил ўз уяларини ўзгартиришди. Қизилжарсойдаги тик қоя ёнида макон топдилар. Қушлар ҳар куни бир хил вақтда айни бир йўналиш бўйлаб учиб ўтишади.

«ҚИЗИЛ КИТОБ» САҲИФАЛАРИДА

Егернинг гапи ҳали тугагани ҳам йўқ эдики, сой ёқасидаги қумликда бир жуфт қора лайлак пайдо бўлди. Лайлакларнинг қора патлари офтоб нурида товланарди. Чамаси болалари учун емиш —қурбақа, балиқ, калтакесаклар излашарди. Сўнгра бироз хавф-хатар сезишдими, ўлжани олиб ўз уяларига учиб чиқишди...

Қора лайлакнинг қаноти 520—580 миллиметрни ташкил этади, тумшуғининг узунлиги 15—18 сантиметр атрофида, оғирлиги эса 3 килограмм.

Биз Белдерсойдан қайтар эканмиз, ўтган йилги нохуш воқеани эсга олдик. Дайди ўқ. Бу йил ҳам хўжаликда ов мавсуми бошланмоқда. Яна бир ношуд овчининг ножўя ҳаракати областимизда саноқли қолган қора лайлакни йўқ қилиб юборса-чи? Бу ёғи овчилар виждонига ҳавола.

Лайлаклар муқаддас қуш. У хоҳ қора, хоҳ оқ бўлсин турли зараркунандалар билан озиқланиб, халқ хўжалигига катта фойда келтиради. Гўзал қушнинг энг ажиб фазилати эса бир-бирига бўлган садоқатидадир. Ўтмишда лайлакнинг инсонга яхшилик келтиргани ҳақида ҳам афсона кенг тарқалган.

Областимизда лайлакларни муҳофаза қилиш борасида бир қатор ишлар олиб борилаётир. Лекин, уларнинг самараси қандай: лайлаклар кўпаймоқдами , камаймоқдами, бу ҳақда ҳозирча бирор нарса дейиш қийин. Ҳарқалай уларни кўпайтириш чораларини кўриш керак. Табиат ҳақида гап кетганда келажак авлод «лайлак қанақа бўлади» деб юрмасин.

Р. ШЕРАЛИЕВ.

СПОРТ

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

● ШАХМАТ. Жаҳон чемпиони Майя Чибурданидзе билан шу номга даъвогар Нана Александрия ўртасида ўйин бошланди. Қуръага кўра Майя Чибурданидзе кеча оқ доналар билан учрашувни бошлаб берди.

● СУВ ПОЛОСИ. Европа чемпионати мусобақалари давом этмоқда. Совет ватерполчилари биринчи учрашувни Венгрия командаси билан дуранг қилишгач, иккинчи ўйинда Югославия спортчиларини 9:5 ва Испания вакилларини 10:7 ҳисобида мағлубиятга учратишди. Терма команда сафида тошкентлик Эркин Шагаев ҳам қатнашмоқда.

● БАЙДАРКА ВА КАНОЭ. Бекободда байдарка ва каноэда эшкак эшиш бўйича республика шахсий команда чемпионати бўлиб ўтди. Команда бахсларида ўринлар қуйидагича тақсимланди. «Меҳнат», «Меҳнат резервлари», «Буревестник».

Шахсий ҳисобда каноэда икки кишилик беллашувларда «Меҳнат» жамияти вакиллари Эдуард Атаманов билан Александр Шилкин икки марта ҳурмат шоҳсупасининг юқорисига кўтарилдилар. Улар 500 ва 1000 метр масофаларга бўлган беллашувларда финишга биринчи бўлиб келишди. Чирчиқлик Анатолий Поляков ва Роберт Шмитлар 500 ва 1000 метрга ўтказилган якка бахсларда каноэ ва байдарка турларида чемпионлик унвонини қўлга киритишди. Тошкентлик спартакчи Алла Лахонина билан Чирчиқнинг «Меҳнат» вакили Владимир Антоновлар ҳам совриндорлар сафидан ўрин олишди.

● ТЕННИС. «Буревестник» спорт комплексида республика шахсий команда биринчилиги давом этмоқда. Команда беллашувлари тугади. Дастлабки уч ўрин қуйидагича тақсимланди: Тошкент-1, Тошкент-2, Тошкент области. Кеча шахсий мусобақалар бошланди.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

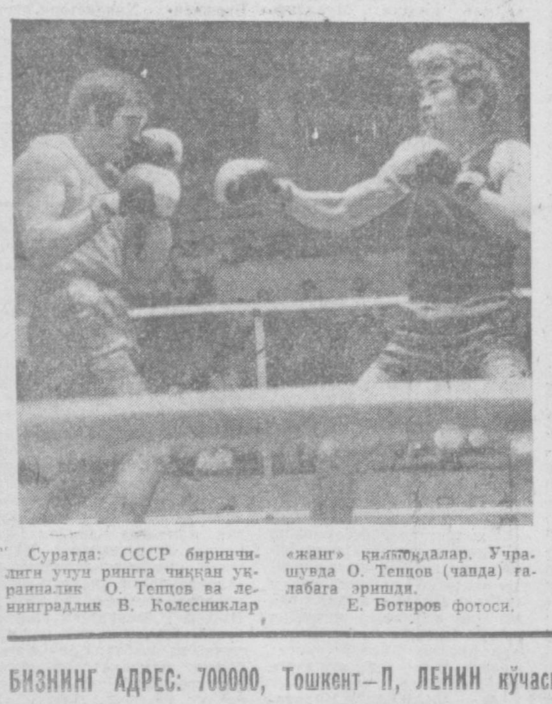

Суратда: СССР биринчилиги учун рингга чиққан украиналик О. Тепцов ва ленинградлик В. Колесниклар «жанг» қилмоқдалар. Учрашувда О. Тепцов (чапда) ғалабага эришди.

Е. Ботиров фотоси.

БОКС

КИМГА ОЛТИН, КИМГА КУМУШ

Шундай қилиб, пойтахтимиздаги «Юбилей» спорт саройида бокс бўйича ўтказилаётган мамлакат 47 шахсий биринчилиги бугун поёнига етади. РСФСР, Арманистон, Украина, Литва, Қирғизистон ва Ўзбекистон республикалари, Москва ва Ленинград шаҳарларининг 24 боксчиси чемпионлик унвони ва олтин медаль учун рингга чиқади.

Саралаш учрашувларини муваффақиятли тугатиб, чорак ва ярим финал тўсиқларидан ўтишда РСФСР боксчилари бошқаларга қараганда омадлироқ бўлди. Бугун РСФСРнинг етти вакили рингга чиқади. Арманистондан беш боксчи, Украинадан 4 ва Ўзбекистондан уч боксчи, Литвадан икки, Қирғизистон, Москва ва Ленинграддан биттадан боксчи чемпионликка даъвогар бўлиб турибди.

Ярим финал беллашувларида 48 килограммгача вазнлилар бахсида қатнашаётган Зоир Абдуқодиров РСФСР вакили халқаро классдаги спорт мастери А. Клюев билан учрашди. Боксчимиз номдор рақибига муносиб қаршилик кўрсатибгина қолмай, балки аниқ зарбалар билан очко йиғиб, ғолиб келди. 71 килограммгача вазнлилар бахсида қатнашган Сергей Василенко қозоғистонлик В. Чежайкин билан учрашди. Биринчи ва иккинчи раундларда Қозоғистон боксчисининг қўли баланд келган бўлса-да, учрашув тугашига 1 минут 20 секунд қолганда қоши жароҳатланганлиги туфайли врачлар унга учрашувни давом эттиришга рухсат беришмагач, судьялар С. Василенкони ғолиб деб топишди.

Владимир Шин арманистонлик А. Николянни енгиб, финалга чиқди.

Кечқурунги беллашувларда фақат бир вакилимиз спорт мастери Г. Могилин украиналик В. Герой билан рингга чиқди. Биринчи раундда Г. Могилин 20:19 ҳисобида қўли баланд келган бўлса, иккинчи раунд худди шундай ҳисобда унинг рақиби фойдасига тугади. Бироқ, учинчи раундда спортчимиз кетма-кет қўпол хатоларга йўл қўйди ва уч марта нокдаунга учраб, бахсни бой берди.

Шундай қилиб бугун биринчилик совриндорлари маълум бўлади. З. Абдуқодиров РСФСР вакили В. Ефремов билан, С. Василенко РСФСР боксчиси В. Лаптев билан, В. Шин эса литвалик А. Янчаускас билан рингга тушади. Сўнгги ҳал қилувчи учрашувда ғолиб келган томон олтин медаль, мағлуб бўлган томон эса кумуш медаль эгаси бўлади.

Реклама ва эълонлар

ДИҚҚАТ, ДИҚҚАТ, ДИҚҚАТ!

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

Сентябрь ойида ўзбек тилига дубляж қилинган бадиий фильмлар кўригини бошлайди

«МЕНИНГ ЎЛИМИМДА КЛАВА К.ни АЙБЛАНГ»

Бу воқеа болалар боғчасидаёқ бошланган бўлиб, ундан кейин ҳам қарийб ўн йил давом этган. Сергей ўзининг ғалабалари, ютуқлари ва барча қувончларини Клавага мардларча армуғон эта берди. Бу қиз учун энг яхши ўқувчи бўлишга тиришди, унинг учун математика олимпиадасининг ғолиби бўлди, мактабнинг шахмат бўйича чемпиони деган номни қўлга киритди. Клава бўлсачи? Бу қиз секин аста тенгдошининг кўрсатаётган ҳурмат ва эътиборига ўрганиб борди, иккиланмасдан туриб унинг барча табассумларини қабул қилар эди. Лекин кутилмаганда икки ўртада зиддият пайдо бўлиб қолди.

Қўшни синфдаги Лаврик оддий рақиб бўлибгина қолмай, балки у билан курашиш, ўчакишиш анча қийинроқ кўринарди. Картина ижодкорлари (драматург — М. Львовский ва режиссёрлар Н. Лебедев ва С. Ясан) Лавrikнинг ташқи ва ички қиёфасида кўпгина ижобий фазилатларни намоён қилишади. У ҳаётда ҳар қандай ишларга сезгир, меҳрибон, ажойиб ўртоқ, энг машаққатли дақиқаларда гангиб қолмайдиган, бош қаҳрамон билан бахслашишда чиндан ҳам қолишмайдиган ўсмир.

Шундай қилиб драматик воқеалар ривожланиб бораверади. Сергей ваҳимадор ва бироз соддароқ қилиб «Менинг ўлимимда Клава К.ни айблангиз...» деган хатни ҳам тайёрлаб қўйди ва ҳаёт билан хайрлашиладиган жойни ҳам танлаб қўйган бўлади.

Картина воқеаларининг ипидан игнасигача ҳикоя қилиб ўтирмаймиз. Фильм муаллифлари ҳаяжонларга тўлиб тошган муҳаббат воқеасини, бир нуқтада тинмаган, лекин қаҳрамонларнинг ички дунёсини бойитадиган муҳаббат воқеасини ҳикоя қилганлар.

Картинадаги бош ролларни ёш актёрлар Владимир Шевельников ва Надежда Горшкова ижро этганлар. «Орфей ва эвридика» операсининг яратувчиси Александр Журбин ана шу фильмга музика басталаган.

«ЧОПАРЛАР ОШИҚМОҚДАЛАР»

Ушбу фильм «ҚОЗОҚФИЛЬМ» киностудиясида Ануар ОЛИМЖОНОВнинг шу номли романи асосида яратилган.
Постановкачи-режиссёр — Озарбайжон МАМБЕТОВ
Сценарий автори — Олег ОСЕТИНСКИЙ.
Ролларни ижро этадилар: Альмира ИСМОИЛОВА, Жамбул ХУДАЙБЕРГЕНОВ, Асанали АШИМОВ, Тургушпай ЖАМАНҚУЛОВ ва бошқалар.

Фильм воқеалари XVIII асрда, бўлиниб кетган қозоқ қабилалари босқинчилар — джунгарларга қарши курашиш учун бирлашиб Россия билан иттифоқ тузиш мақсадида чопарларни юборган пайтда бўлиб ўтади.

«АРМИЯ — МЕНИНГ ҲАЁТИМ»

Бу фильм М. Горький номли болалар ва ўсмирлар фильмлари студиясида суратга олинган.
Ролларни ижро этадилар: Андрей Карташов, Виктор Ржевский, Людмила Дребнева, Давид Двалишвили, Георгий Назаренко, Юрий Дуванов, Вера Кузнецова, Николай Дупак, Виктор Иванов, Владимир Шихов, Владимир Мордвинов, Юрий Сорокин, Лилия Захарова, Настя Гладкова.
Фильм замонавий армия зиёлиларининг вакили — ҳарбий билим юртининг битирувчиси, ёш солдатларни тарбиялашда дастлабки қадамини қўяётган ёш офицер ҳақида ҳикоя қилади. У одамлар билан муносабатда бўлишдек мураккаб фанни қандай эгаллаётганлигини намойиш қилади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

16 СЕНТЯБРДАН БОШЛАБ

ЯНГИ ПРОГРАММА

АРЕНАДА БИРИНЧИ МАРТА
ЮРИЙ ЭЛЬВОРТИ РАҲБАРЛИГИДАГИ

«ҚУШЛАР ЦИРКИ»

ВАЛЕРИЙ ЧУГУНОВ РАҲБАРЛИГИДАГИ

«АНТИ ХОККЕЙ»

ўргатилган айиқлар аттракциони

Икки бўлимдан иборат ҳар хил программалар намойиш қилинади.

Томошалар соат 19.30 да, шанба кунлари соат 16.00 ва 19.30 да, якшанба кунлари соат 13, 16 ва 19.30 да бошланади.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

44-35-91 телефони бўйича справкалар олиш мумкин.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МТ-«ВОСТОК»

9.00 Время. 9.40 — Эрталабки гимнастика. 10.05 — Мультфильмлар. 10.35 — Орлёнок. 11.35 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.35 — Концерт. 13.30 ва 15.00— Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.10 — К. Хачатурян. Виолончель ва фортепьяно ижроси учун соната. 16.30 — Горничлар қаердасиз? 17.00 — Рус тили 17.30 — Ёшлар адреслари. 18.30 — Фан оламида. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Болгар халқининг миллий байрамига — Озодлик кунига. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол бўйича жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. ЧССР — Уэльс.

УзТВ-I

11.30 — Болалар учун фильм. 12.00 — Шеърият дафтаридан. 12.30 — «Катта йўл». Бадиий фильм. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. ССО-81. 19.00 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга! 19.30 — Ахборот. 19.45 — Бокс бўйича СССР чемпионати. Финал. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Қизлар гулдастаси. 21.30 — Время. 22.00 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга! 22.20 — «Икки солдат ҳақида қисса». Бадиий фильм. 23.40 — Халқаро аҳвол кундалиги.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9|IX да Олтин девор, 10|IX да Кузнинг биринчи куни, 11|IX да Ун учинчи раис.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10|IX да Тўйдан олдин томоша, 11|IX да Тошкентнинг нозанин маликаси.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Москва Давлат циркининг хайрлашув гастроллари.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари —335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645, саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги— 325647; адабиёт ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир— 325894.

Р. — 06424. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. Б. 1713.